

PAWLUSYŇ FILIPILILERE HATY

1-NJI BAP

¹ Mesih Isanyň guly men Pawlus we Timoteosdan Filipidäki gözegçiler hem hyzmatçylar bilen bilelikde Mesih Isada bolan ähli mukaddeslere salam! ² Atamyz Hudaý, Reb Isa Mesih size merhemet etsin, parahatlyk bersin!

Şükür we doga

³ Men sizi her gezek ýatlanymda, Hudaýyma şükür edip, ⁴ ilkinji günden tä şu wagta çenli Hoş Habary ýaýratmakda eden hyzmatdaşlygyňyz sebäpli, ⁵ hemişe, her dogamda baryňyz üçin şatlyk bilen dileg edýärim. ⁶ Sizde oňat işe başlan Hudaýyň Mesih Isanyň gününe çenli muny bitirjekdigine ynamym bar. ⁷ Siziň baryňyz hakda şeýle oýlanmagym hakdyr, çünki siz meniň ýüregimdesiňiz. Zynjyrlar bilen bagly bolsam-da, Hoş Habary gorap, tassyklasam-da, siziň baryňyz Hudaýyň merhemetine meniň bilen paýdaşsyňyz. ⁸ Mesih Isanyň söýgüsi bilen hemmäňizi nähili küýseýänligime Hudaý güwämdir. ⁹ Siz Hudaýyň şöhraty hem öwgüsi üçin, Isa Mesihden gelen dogrulygyň miwesinden dolup, ¹⁰ Mesih Isanyň gününe çenli sap, müýnsüz bolar ýaly, ¹¹ iň ýokary zatlara göz ýetirmegiňiz üçin, söýgiňiz bilim hem düşüňjede barha artsyn diýip doga edýärim.

Hoş Habaryň ýaýramagy

¹² Ey doganlar, meniň başdan geçirenlerimiň Hoş Habaryň ýaýramagyna ýarandygyny bilmegiňizi isleýärim. ¹³ Çünki kaýsaryň tutuş köşgüni saklaýan esgerlere we beýlekilere meniň Mesih ugrunda

zynjrlar bilen baglydygym, şonuň netijesinde mälim boldy. ¹⁴ Doganlaryň aglabasy meniň zynjrlar bilen baglydygym üçin Rebbe ynanyp, Hudaýyň sözünü gorkusyz sözlemekde öňküsinden hem köp batyrylyk görkezýärler. ¹⁵ Käbirleri bahyllyk hem jedel bilen, käbirleri ýagşy niýet bilen Mesih wagyz edýär. ¹⁶ Olar meniň Hoş Habaryň goragçysy edip oturdylandygymy bilip, muny söýgi bilen edýär. ¹⁷ Emma beýlekiler ýürek saplygy bilen däl-de, bendiligimde maňa muşakgat ýetirjek bolup, Mesih igenjeňlik bilen wagyz edýär. ¹⁸ Edilende näme? Isle bahana bilen, isle hakykat bilen, garaz, her ýol bilen Mesih wagyz edilýär. Men muňa şatlanaryň we şatlanaryň. ¹⁹ Çünki munuň siziň dogalaryňyz arkaly hem-de Isa Mesihniň Ruhunyň kömegi arkaly meniň gutulmagyma sebäp boljagyny bilýäris.

²⁰ Men hiç bir zatda utanjym bolman ýaşasam hem, ölsem hem, hemişekisi ýaly, Mesihniň häzir hem bedenimde öwgi bilen beýgeldilmegi üçin, doly gaýrat etmäge uly umyt bilen garaşaryň. ²¹ Çünki meniň üçin ýaşayş Mesih, ölüm hem gazaňdyr. ²² Bedende ýaşajak bolsam, bu maňa hasylly zähmet çekmäge pursat bolar. Şeýlelikde, haýsysyny saýlajagymy bilmeýäris. ²³ Her iki tarapa-da çekilýäris. Men aýrylmagy, Mesih bilen bolmagy arzuw edýäris, bu has gowudyr. ²⁴ Ýöne meniň bedende galmagym siziň üçin has gerekli. ²⁵ Men galjagymy açyk bilýäris. ²⁶ Ýene ýanyňyzda bolmagym bilen, men sebäpli Mesih Isada bolan magtanyňyz artar ýaly, imanda ilerlemegiňiz, şatlanmagyňyz üçin, baryňyz bilen galaryň.

²⁷ Diňe gezişiňiz Mesihniň Hoş Habaryna mynasyp bolsun. Şeýlelikde, gelip, sizi görsem-de, ýanyňyzda bolman, hal-ýagdaýyňyzy eşitsem-de, siziň bir ruhda berk duranyňyzy, Hoş Habara bolan iman üçin bir jan bolup göreşýäniňizi, özüňize garşy çykýanlardan hiç zatda gorkmaýanyňyzy bileýin. ²⁸ Bu bolsa olara heläk boljaklaryny, size-de gutuljagyňyzy görkezýän belgidir. Bular hem Hudaý tarapyndyr. ²⁹ Çünki Mesihniň hatyrasyna Oňa diňe iman getirmek däl, eýsem, Onuň ugrunda görgi görmek hem size berlendir. ³⁰ Siziň alyp barýan göreşiňiz menden gören we häzir hem alyp barýanymy eşiden göreşiňizdir.

2-NJI BAP

Mesihden görelde alyň

¹ Şeýlelik bilen, Mesihde bolmakda teselli, söýgüden dogan göwünlik, Ruha şariklik bar bolsa, yürekden bir duýgy we rehimdarlyk bar bolsa, ² onda bir pikir hem söýgüde, ruhda hem maksatda birleşip, begenjimi dolduryň. ³ Hiç bir zady igenjeňlik, şöhratparazlyk bilen etmän, eýsem, kiçigöwünlilik bilen beýlekileri özüňizden üstün saýyp ediň. ⁴ Her kim diňe öz peýdasyny däl-de, beýlekileriň hem peýdasyny gözlesin. ⁵ Mesih Isada bolan bu pikir sizde-de bolsun. ⁶ Ol Hudaýyň häsiýetine eýe bolsa-da, Hudaý bilen deňligi olja hasap etmän, ⁷ gaýtam, gul häsiýetini alyp, adam keşbine girdi, Özünü hiç etdi. ⁸ Sypatda ynsan bolup, ölüme, hatda haç üstündäki ölüme-de boýun egip, Özünü kiçelti. ⁹ Şonuň üçin hem Hudaý Ony juda beýgeldip, Oňa ähli atdan belent ady berdi. ¹⁰ Ol muny Gökdäkileriň, Ýerdäkileriň we Ýer astyndakylaryň bary Isanyň adynyň hatyrasyna dyz epsin, ¹¹ her dil Ata Hudaýyň şöhraty üçin Isa Mesihniň Rebdigini ykrar etsin diýip etdi.

Gutulýşyňyzy amala aşyryň

¹² Eý, söýgüli doganlar, şonuň üçin, mydama söze gulak asyşyňyz ýaly, diňe meniň barlygymda däl, has-da beter şu wagt ýoklugymda gorky hem titreme bilen öz gutulýşyňyzy amala aşyryň. ¹³ Çünki Öz halaýşyna görä, sizde hem islemegi, hem-de emele getirmegi hasyl edýän Hudaýdyr. ¹⁴ Dünýäde ýşyk kimin ýalpyldaýan egri hem azgyn nesliňiziň ortasynda aýypsyz, sap, Hudaýyň müýnsüz çagalary bolmak üçin, ¹⁵ ähli zady hünürdisiz, jedelsiz ediň. ¹⁶ Men biderek ýere ýortmanlygym, biderek ýere zähmet çekmänligim üçin, Mesihniň gününde magtanar ýaly, ýaşayş sözünü gaýym tutuň. ¹⁷ Siziň imanyňyzyň gurbany we gullugy üstüne ganym Hudaýa hödürlenen şerap ýaly dökülse-de, men şatlanaryň, hemmãniňiň şatlygynyza şarik bolaryň. ¹⁸ Şeýlelikde, siz hem şatlanyň, şatlygyma şarik boluň.

Timoteos we Epafrodit

¹⁹ Men siziň hal-ýagdaýyňyzdan habarly bolup, göwnümi ynjaldaýyn diýip, size basym Timoteosy ýollamagy Reb Isada umyt edýäriň. ²⁰ Çünki siziň ýagdaýyňyz barada onuň ýaly oýlanyp, ýürekden aladalanjak başga adamym ýok. ²¹ Sebäbi hemmeler Isa Mesihiniňkini däl-de, öz peýdasyny gözleýär. ²² Timoteosyň bolsa, atasynyň ýanynda işleýän oglan ýaly meniň bilen birlikde Hoş Habaryň ýaýramagyna hyzmat etmek bilen, öz gadyr-gymmatyny subut edenini siz bilýänsiňiz. ²³ Men ýagdaýymyň nähili boljagyny bilen badyma, ony ýollaryň diýip umyt edýäriň. ²⁴ Özümiň hem basym barjagyma Rebde ynamym bar. ²⁵ Emma siz tarapdan iberilen, mätäçligimde maňa gulluk eden doganym, işdeşim hem söweşdeş ýoldaşym Epafroditi size ýollamagy zerur bildim. ²⁶ Çünki ol hemmäni küsöp, özüniň hassadygyny eşideniňiz üçin gaty gussa çekýärdi. ²⁷ Dogrudan-da, ol ölüm ýassygynda yatdy, ýöne Hudaý oňa, diňe oňa däl, eýsem, gaýgy üstüne gaýgy çekmez ýaly, maňa-da rehim etdi. ²⁸ Şeýlekde, siz ony gaýtadan görüp begenersiňiz, onsoň meniň hem gaýgylarym ýenlär diýip, ony howlukmaç ýollaýaryň. ²⁹ Bütün şatlyk bilen ony Rebde garşylaň, onuň ýaly adamlary hormatlaň. ³⁰ Çünki ol siziň maňa bolan gullugyňyzyň ýetmezini doldurjak bolup, janyňy howp astyna sokup, Mesihini işi ugrunda tas ölüpdü.

3-NJI BAP*Hudaýdan gelen dogrulyk*

¹ Eý doganlar, mahlasý, Rebde şatlanyň. Size bir zady gaýtalap ýazyp oturmagyň maňa zähmeti ýok, ýöne bu siziň howpsuz bolmagyňyz üçindir. ² Ýamanlyk edýän adamlardan, ol itlerden ägä boluň. Ýalan sünnetden ägä boluň. ³ Çünki çyn sünnetliler, Hudaýa Ruhda gulluk edýän, Mesih Isa bilen magtanýan, bedene ynam etmeyän bizdiris. ⁴ Aslyyetinde, meniň bedene-de ynam etmäge tutarygym bar. Başga biri tene ynam etmegi pikir edýän bolsa, meniň onuňkydan hem köp tutarygym bar. ⁵ Men dogulmagymyň sekizinji gününde sünnetlendim. Ysraýyl urugyndan, Benýamyn taýpasyndan, ýewreýlerden bir ýewreý bolup, Mukaddes Kanun boýunça

fariseýdirin. ⁶ Yhlas diýseňiz, imanlylar ýygnagyna azar berdim, Kanundaky dogrulyk diýseňiz, aýypsyzdym. ⁷ Maňa gazaň bolan her zady Mesihiniň hatyrasyna zyýan saýdym. ⁸ Hawa, ugrunda bar zadymy ýitiren Rebbim Mesih Isany tanamagyň artyk gymmaty üçin her zady zyýan saýýaryň, Mesih gazaňjak bolup, syr-süplük saýýaryň. ⁹ Muny Mukaddes Kanundan gelen öz dogrulygyma däl, eýsem, Mesihe bolan iman arkaly berlen, iman saýasynda Hudaýdan gelen dogrulyga eýe bolup, Mesihde boljak bolup edýäriň. ¹⁰ Ölümünde Oňa meňzäp, Ony tanamak, direlişiniň güýjüni, görgülerine şärikligiň nähilidigini bilmek, ¹¹ garaz, ölümden direlişe ýetmek isleýäriň. Pellehana tarap ylgaýyň. ¹² Men häzirden bulara ýetenimi ýa kämilleşenimi aýtmayaryň, ýöne Mesihini meni gazanmaky maksadyny gazaňjak bolup jan çekýäriň. ¹³ Doganlar, men özümi muny gazanan hasap etmeyäriň. ¹⁴ Emma bir zady edýäriň: yzdaky zatlary unudyp, öňdäkilere el uzadyp, Hudaýyň Mesih Isadaky arşa tarap bolan çakylygynyň baýragyna mynasyp bolmak üçin, pellehana tarap ylgaýaryň. ¹⁵ Şeýlelik bilen biz, kämiller, barmyz şu pikirde bolalyň. Siz bir zatda başga hili pikirde bolsaňyz, onda Hudaý muny-da size aýk görkezzer. ¹⁶ Ýöne nämä ýeten bolsak, şol düzgüne* laýyk gezip, şol pikirde bolalyň.

¹⁷ Doganlar, menden görelde almakda birleşiň. Bizden alan görel-dänişe görä gezyňlere serediň. ¹⁸ Çünki size ençeme gezek aýdyşym ýaly, häzir-de aglap aýdýaryň, köp adamlar Mesihini haçyna duşman bolup gezyär. ¹⁹ Olaryň soňy heläkçilikdir. Taňrysy garynlarydyr. Olar öz aýyplary bilen magtanyp, diňe bu dünýäniň pikirini edýär. ²⁰ Biziň watanymyz Gökdedir. Şol ýerden hem Halasgäre, Reb Isa Mesihe garaşandyrys. ²¹ Ol her zady Özüne tabyn etmegi başaryan güýji bilen biziň ujypsyz bedenimizi üýtgedip, Öz şöhratly bedenine meňzeder.

4-NJI BAP*Öwütler*

¹ Munuň üçin, eý, meniň küseyän söýgüli doganlarym, guwanjym we başymyň täji, Rebde berk duruň, eý söýgüli. ² Men

* 3:16 *Şol düzgüne* - iň gadymy golýazmalarda: «soňa».

Ewodiya we Sintihä ýalbarýaryn, Rebde pikirdeş bolsunlar. ³ Hawa, eý, çyn işdeşim, senden-de bu aýallara garaşyk etmegi haýyş edýäriň, çünki bular meniň bilen, Klement we atlary ýaşayyş kitabynda ýazylan beýleki işdeşlerim bilen Hoş Habary ýaýratmak ugrunda göreşdiler. ⁴ Rebde hemişe şatlanyň, ýene-de aýdýaryn: şatlanyň. ⁵ Siziň ýumşaklygyňyz bütin ynsanlara belli bolsun. Rebbiň gelmeli wagty golaýdyr*. ⁶ Hiç zadyň aladasyny etmän, her zatda dilegleriňizi dogra we ýalbarma arkaly şükür bilen Hudaýa bildiriň. ⁷ Her hili düşünjeden ýokary bolan Hudaýyň parahatçylygy Mesih Isada siziň ýüregiňizi, pikirleriňizi gorar. ⁸ Mahlasy, eý doganlar, dogry, hormatly, adalatly, tämiz, ýakymly, taryplanýan näme bar bolsa, artyk we öwgä mynasyp bir zat bar bolsa, siz şol hakda oylanyň. ⁹ Menden öwrenen, kabul eden, eşiden we gören zatlaryňyzy ediň, onsoň parahatlyk beren Hudaý siziň bilen bolar.

Pawlusyň minnetdarlygy

¹⁰ Ahyrsoňy, men hakdaky aladaňyzy täzeleýändigiziň üçin, Rebde gaty şatlanýaryn. Aslyetinde, aladalanýardyňyz, ýöne pursat ýokdy. ¹¹ Bulary ýetmezçiligimiň barlygy zerarly diýmeýäriň, çünki her hili ýagdaýda baryma kaýyl bolmagy öwrendim. ¹² Mätäçlik çekmegi-de, bolelin ýaşamagy-da bilýäriň. Her hili ýagdaýda hem doklugyň, hem açlygyň, hem bolelin ýaşamagyň, hem-de mätäçlikde bolmagyň syryny öwrendim. ¹³ Özümi güýçlendirýän Mesih arkaly her zady etmegi başaryaryn. ¹⁴ Ýöne siz meniň muşakgatlaryma şarik bolup gowy etdiňiz. ¹⁵ Hoş Habaryň ýaňy ýaýramaga başlan wagtlarynda, men Makedoniýadan ýola düşenimde, özüňizden başga hiç bir ýygnagyň alyş-beriş işinde maňa goşulmandygyny, eý filipililer, siz-de bilýänsiňiz. ¹⁶ Men Selanikdekäm hem siz bir-iki gezek hajatlarym üçin maňa kömegiňizi ýetirdiňiz. ¹⁷ Men sylag ugrunda däl, diňe siziň hasabyňyza köpeljek miweleri gözleýäriň. ¹⁸ Ähli zadym bar, artygy bilen bar. Sizden gelen sowgatlary Epafrasitden alanym üçin, kem zadym galmady. Bular:

* 4:5 *Rebbiň gelmeli wagty golaýdyr* – grekçede: «Reb golaýdyr».

hoşboý ys, Hudaýyň halajak gurbanlary. ¹⁹ Meniň Hudaýym ähli hajatyňyzy Mesih Isadaky şöhratly baýlygy bilen doldurar. ²⁰ Atamyz Hudaýa ebedilik şöhrat! Omyň.

Salamlar

²¹ Bütin mukaddeslere Mesih Isada salam aýdyň. Meniň ýaňymdaky doganlar size salam aýdýar. ²² Bütin mukaddesler, ulyta-da, kaýsaryň içersi salam aýdýar. ²³ Reb Mesihniň merhemeti siziň ähliňiz* bilen bolsun! Omyň.

* 4:23 *Ähliňiz* – iň gadymy golýazmalarda: «ruhuňyz».

PAWLUSYŇ KOLOSELILERE HATY

1-NJI BAP

¹ Hudaýyň islegi bilen Mesih Isanyň resuly bolan men Pawludan, doganymyz Timoteosdan, ² Kolosedäki mukaddes hem imanly doganlara salam! Atamyz Hudaý we Reb Isa Mesih size merhemet etsin, parahatlyk bersin.

Pawlus Hudaýa şükür edýär

³ Biz mydama siziň üçin doga edip, Rebbimiz Isa Mesihni Atasy Hudaýa şükür edýäris. ⁴ Çünki size gelip gowşan Hoş Habaryň hak sözünü öňden eşiden we siziň üçin Gökde saklanan umydyňyz üçin, ⁵ siziň Mesih Isa bolan imanyňyzy, bütin mukaddeslere bolan söýgiňizi eşitdik. ⁶ Bu Hoş Habar, ony eşidip, Hudaýyň merhemetine hakykatdan göz ýetiren günüňizden bäri, siziň aranyzda bolşy ýaly, bütin dünýäde-de miwe berip, ösüp gelýär. ⁷ Muny-da biziň üçin Mesihniň sadyk hyzmatkäri söýgüli işdeşimiz Epafradan öwrendiňiz. ⁸ Siziň Ruhdaky söýgiňizi-de bize ol habar berdi.

Pawlusyň koloseliler baradaky dogasy

⁹ Muny eşiden günümüzden bäri, biz hem siziň üçin doga etmegiň, bütin akyldarlyk we ruhy düşüňjede Hudaýyň isleginiň bilimi bilen dolmagyňyzy dilemegiň yzyny üzmeýäris. ¹⁰ Rebbe mynasyp ýagdaýda gezip, Ony her babatda hoşnut etmegiňiz, her oňat işde miwe berip, Hudaýy tanamakda ösmegiňiz, ¹¹ Onuň şöhratly gudaratyna görä, bütin sabyr, çydam üçin, her hili güýç bilen güýçlenmegiňiz üçin dileg edýäris. ¹² Mukaddesleriň nurdaky mirasyndan

paý almaga size başarnyk beren Hudaýa, Ata begenç bilen şükür etmegiňiz üçin doga edýäris. ¹³ Ol bizi garaňkylyk häkimliginden gutaryp, Öz söýgüli Oglunyň Patyşalygyna göçürdi. ¹⁴ Biz Onda gutulyşa, günäleriň ötülmegine eýediris.

Mesihniň kimdigi we wezipesi

¹⁵ Görünmez Hudaýyň keşbi, bütin ýaradylyşyň ilkinji doglany Oldur. ¹⁶ Sebäbi Gökäki we ýerdäki görüňän hem görünmeyän zatlary, tagtlardyr häkimiyetleri, hökümdarlyklardyr ygtyýarlary – baryny Şol ýaratdy. Her zat Ol arkaly we Onuň üçin ýaradyldy. ¹⁷ Her zatdan ozal bar Oldur, bütin zatlar Ol arkaly ýerbe-ýerdir. ¹⁸ Bedeniň, ýagny imanlylar ýygnagynyň başy Oldur. Her zatda Özi birinji bolar ýaly, başlangyç, ölülerden ilkinji doglan-da Oldur. ¹⁹ Çünki Hudaý bütin dolulygynyň Onda bolmagyna, ²⁰ Onuň haçda dökülen gany arkaly parahatçylygy berkarar edip, ýerdäki zatlar bolsun, Gökäki zatlar bolsun – baryny Özi bilen ýaradyrmaga razy boldy. ²¹ Bir wagtlar erbet işler üçin pikiriňizde Hudaýa ýat hem duşman bolan sizi-de, ²² indi Mesih Öz ynsanlyk bedeniniň ölümü arkaly Hudaý bilen ýaradyrdy. ²³ Özünüziň eşiden, Gök astyndaky bütin ýaradylyşda wagyz edilen, men Pawlusyň-da hyzmatkäri bolan Hoş Habarymyň umydyndan gymyldaman, imanda esasly berk dursaňyz, Hudaý sizi mukaddes, çirksiz we müýnsüz edip, Öz öňünde goýar.

Pawlusyň imanlylara hyzmaty

²⁴ Men siziň ugruňyzda gören görgülerime indi guwanýaryn, Mesihniň teni bolan imanlylar ýygnagy ugrundaky muşakgatlaryň yetmezleriniň üstünü öz tenimde doldurýaryn. ²⁵ Men, Hudaýyň sözünü, geçen döwürlerden, nesillerden ýaşyrylan syry bütinleý bildirmek üçin, Hudaýyň siziň peýdaňyza maňa beren wezipesine görä, imanlylar ýygnagynyň hyzmatkäri boldum. ²⁶ Indi bolsa syr Onuň mukaddeslerine aýan boldy. Hudaý olara milletler arasynda bu syryň şöhratly baýlygynyň nämedigini, ²⁷ ýagny şöhrat umydy bolan Mesihniň içiňizdedigini bildirmek isledi. ²⁸ Biz ähli adamy Mesihde Hudaýa kämil hödürlär ýaly, her kime öwüt-ündew edip,

ähli kişä bütin akyldarlyk bilen tälim berip, Mesihi wagyz edýäris. ²⁹ Şoňa görä-de, men Onuň gudrat bilen özümde işleýän güýjüne daýanyp, göreşip zähmet çekýärim.

2-NJI BAP

¹ Men siziň üçin, Laodikiýadakylar we meni görmedikleriň ählisi üçin, nähili uly göreş alyp baryandygymy siziň bilmegiňizi isleýärim. ² Ata Hudaýyň syryny, ýagny akyldarlygyň hem bilimiň bütin hazynalarynyň gizlenen Mesihini tanamaklary üçin, ³ düşünjeden ugur alan doly ynamyň baýlygyna gowuşmaklary üçin, söýgüde birigip, ýürekleriniň teselli tapmagyny isleýärim. ⁴ Muny hiç kim sizi süýji sözler bilen aldamasyn diýip aýdýaryn. ⁵ Çünki beden boýunça özüm arañyzda yok hem bolsam, düzgünligiňizi, Mesihe bolan imanyňyzyň berkligini görüp, ruh boýunça şatlyk bilen siziň ýanyňyzdadyryn.

Mesihde ýaşamak

⁶ Reb Mesih Isany nähili kabul eden bolsaňyz, Onda şeýle hem geziň. Size öwredilişi ýaly, Onda kök urup abatlanyp, ⁷ imanda berkäp, köp şükürler ediň. ⁸ Ätiýajy elden bermän! Mesih bilen däl-de, adam däpleri we dünýä ýörelgeleri boýunça dörän filosofiýa, boş aldaw bilen biri sizi ýesir edäýmesin! ⁹ Çünki hudaýlygyň bütin dolulygy beden şekilinde Mesihde ýaşayandyr. ¹⁰ Siz hem ähli hökümdarlyk, ähli häkimiyetler başy bolan Mesihde kämillige gowşansyňyz. ¹¹ Siz Onuň sunneti bilen, günäli tebigaty çykaryp, adam eli bilen edilmedik sunnet bilen Onda sunnetlendiňiz. ¹² Çokunduryşda Onuň bilen birlikde gömlüp, Ony ölümden direlden Hudaýyň güýjüne iman edip, Onuň bilen birlikde direldiňiz. ¹³ Günäliligiňiz bilen, günäli tebigatyňyzyň sünnetsizligi bilen ölükäňiz, Hudaý sizi Onuň bilen birlikde janlandyrdy. Ähli günälerimizi geçdi. ¹⁴ Biziň tersimize, kada-kanunlary bilen bize garşy bolan borçnamany öçürdi, ony haça çüýläp, aradan aýyrdy. ¹⁵ Hökümdarlaryň, häkimiyetleriň elinden erkini aldy, olary haçda yeňip, açykdan-açyk paş etdi. ¹⁶ Şonuň üçin, hiç kim sizi iýmit we içgi, baýram, täze ay ýa sabat günü hakda höküm etmesin. ¹⁷ Bular geljekki zatlaryň kölegesidir, göwre bolsa Mesihdir. ¹⁸ Ýalan kiçigöwünlilikden, perişdelere

ybadat etmekden lezzet alýan, görmedik zatlaryna garyşýan*, tebigy akylynda boş ýere paňkaryan, Başa berk ýapyşmalyň biri sizi sylagyňyzdan mahrum etmesin. ¹⁹ Bütin beden bogunlaryň hem baglaryň kömegi bilen bu Başdan iýmitlenip, bitewileşip, Hudaýyň beren ösüşi bilen ösýändir. ²⁰ Mesih bilen bilelikde dünýäniň elementlerine ölen bolsaňyz, näme üçin dünýäde ýaşayanlar ýaly, ²¹ «Galtaşma, datma, el degirme» ýaly kada-kanunlara uýýarsyňyz? ²² Bularyň hemmesi ulanylma arkaly ýogalmak üçin bellenen, adamlaryň buýruk hem taglymatlaryna daýanýan zatlardyr. ²³ Hawa, bu kada-kanunlaryň galp dindarlykda, kiçigöwünlilik we bedeni horlamada akyldarlyk görnüşi bardyr, ýöne günäli tebigaty kanaatlandyrmanyň önüni almakda peýdasy yokdur.

3-NJI BAP

Mesihde täze ýaşayşy

¹ Şunlukda, Mesih bilen bile direlendiňize görä, Gökdäki zatlary, Mesihniň Hudaýyň sagynda oturan yerindäki zatlary küýsän. ² Ünsüňizi Ýerdäki däl-de, Gökdäki zatlara gönükdiriň. ³ Çünki siz öleniňiz, ýaşayşyňyz Mesih bilen bile Hudaýda gizlenendir. ⁴ Biziň ýaşayşymyz bolan Mesih aýan bolanda, siz hem Onuň bilen bile şöhratda aýan bolarsyňyz. ⁵ Şonuň üçin ýerdäki tebigatyňyza mahsus bolan zyna, hapalyk, şewket, höwesler we butparazlyga barabar bolan husytlyk ýaly islegleriňizi öldüriň. ⁶ Hudaýyň gahar-gazaby Onuň sözüne gulak asmaýanlaryň üstüne şu zatlar üçin inýär. ⁷ Ozallar şeýle gezen wagtyňyz bu ýollardan siz hem ýörediňiz. ⁸ Indi bolsa beýle zatlaryň ählisini: gahary, gazaby, ýamanlygy, sögünji we agzyňyzdan çykýan hapa sözleri taşlaň. ⁹ Öňki ýaradylyşy erbet işleri bilen bile egniňizden çykaryp, ¹⁰ Ýaradanyň keşbine görä, Hudaýy tanamagyňyz üçin, täzelenen täze ýaradylyşy geýnenligiňiz sebäpli, biri-biriňize ýalan söz aýtmaň. ¹¹ Bu täzelikde grek we ýehudy, sünnetlilik we sünnetsizlik, warwar, skif, gul we azat arasynda parh yok, ýöne Mesih her zatdyr, her zattedyr. ¹² Şeýlelik bilen, Hudaýyň

* 2:18 *Görmedik zatlaryna garyşýan* - iň gadymy golyzmalarda: «gören düýşlerini nygtap».

mukaddes hem söygüli saýlananlary hökmünde rehimdarlyk ýüregini, ýagşylygy, kiçigöwünliligi, ýumşaklygy we sabry geýniň. ¹³ Biri-biriňize sabyr-takatly boluň. Birew birewden kineli bolsa, Mesihini sizi bagyşlaýşy ýaly, siz hem birek-biregi bagyşlaň. ¹⁴ Bularyň hemmesiniň üstünden-de kämil birligiň bagy bolan söýgini geýiň. ¹⁵ Ýüregiňizde Mesihini parahatçylygy höküm sürsün. Siz bir bedeniň agzalary bolup, bu parahatçylyga çagyrylansyňyz. Minnetdar hem boluň. ¹⁶ Mesihini sözi bütin baýlygy bilen ýüregiňizde ýaşasyn. Bütin akyldarlyk bilen biri-biriňize öwrediň, öwüt beriň, mezmurlar, öwgüli aýdymlar, ruhy nagmalar aýdyp, şükür bilen ýüregiňizden Rebbe* nagma okaň. ¹⁷ Söz bilen ýa iş bilen näme etseňiz, baryny Reb Isanyň ady bilen, Ol arkaly Ata Hudaýa şükür edip berjaý ediň.

Maşgala we jemgyýet gatnaşyklary

¹⁸ Eý aýallar, Rebde ýaraşykly bolşy ýaly, äriňize tabyn boluň. ¹⁹ Eý ärler, aýalyňyzy söýüň, olara ýowuz bolmaň. ²⁰ Eý çagalar, ähli zatda ata-eneňiziň sözüne gulak asyň. Çünki bu Rebbiň halalarydyr. ²¹ Eý atalar, çagalaryňyzy ynjatmaň, olar ruhdan düşmesin. ²² Eý gullar, ähli zatda dünýädäki hojalyňyňyzyň sözlerine gulak asyň. Muny göze ýakymly görüňän hyzmatlar bilen adama ýaranmak isleýänler ýaly etmän, eýsem, ýürek sadalygy bilen, Rebden gorkup ýerine yetiriň. ²³ Rebden miras sylagyny aljagyňyzy bilip, ²⁴ her näme etseňiz, adamlar üçin däl-de, Reb üçin ýürekden işläň. Siz Reb Mesihe gulluk edýänsiňiz. ²⁵ Ýamanlyk eden öz eden ýamanlygynyň almytyny alar. Onda ýüz görme ýokdur.

4-NJI BAP

¹ Eý hojalyňlar, gullaryňyz babatda adylygy, deňligi berjaý ediň. Özüňiziň hem Gökde Hojalyňyňyzyň barlygyny biliň.

Dürli öwütler

² Dogada erjellik ediň, şükür edip ägä boluň. ³ Şonuň bilen birlikde Hudaýyň sözünü ýaýradyp, ugrunda meniň bendi bolan Mesihimiň

* ^{3:16} *Rebbe* – iň gadymy golýazmalarda: «Hudaýa».

syryny aýan eder ýaly, Hudaý bize bir gapy açsyn diýip, biziň üçin hem doga ediň. ⁴ Şeýlelikde, sözi edilmelisi ýaly aýan edeyiň. ⁵ Pursatdan peýdalanyp, özüňizden bolmadyklar bilen paýhasly boluň. ⁶ Her kime nähili jogap bermelidigiňizi biler ýaly, sözüňiz duz bilen tagamly edilip, ýakymly bolsun.

Salamlar

⁷ Rebde işdeşim, sadyk hyzmatkär, söygüli doganymyz Tihikus men hakda size ähli zady habar berer. ⁸ Ol siziň hal-ýagdaýyňyzy bilip, ýüregiňize teselli berer ýaly, ýörite şonuň üçin, ⁹ sizden bolan sadyk we söygüli doganymyz Onesimus bilen bile ony size ýol-ladym. Olar bu ýerde bolup geçýän zatlaryň hemmesini size aýdardlar. ¹⁰ Tussagda meniň bilen bile bolýan ýoldaşym Aristarkus bilen Barnabasyň ýegeni Markus size salam aýdýar. Markus baradaky buýruklary alansyňyz, barsa, ony kabul ediň. ¹¹ Ýustus lakamly Ýeşu hem size salam aýdýar. Hudaýyň Patşalygy üçin zähmet çekýän işdeşlerim bolan sünnetliler diňe şulardyr. Bular maňa teselli berdiler. ¹² Özüňizden bolan, Mesih Isanyň guly Epafra size salam aýdýar. Ol Hudaýyň her isleginde kämil bolup, doly ynam bilen duruň diýip, dogalarynda hemişe siziň üçin göreş edýär. ¹³ Men onuň siz barada we Laodikiýa bilen Iýerapolisdäkiler barada gaty yhlaslydygyna* güwä geçýärim. ¹⁴ Söygüli tebib Luka bilen Dima size salam aýdýar. ¹⁵ Laodikiýadaky doganlara, Nimfasa we onuň öýündäki imanlylar ýygnagyna salam aýdyň. ¹⁶ Şu hat araňyzda okalandan soň, ony laodikiýaly imanlylar ýygnagyna hem okadyň. Siz hem Laodikiýadan gelen haty okaň. ¹⁷ Arhipusa: «Dykgat et, Rebde alan hyzmatyňy bitirjek bol» diýip aýdyň. ¹⁸ Men Pawlus öz elim bilen bu salam hatyny ýazýaryn. Zynjyrlar bilen baglydygymy ýada salyň. Hudaýyň merhemeti siz bilen bolsun! Omyň.

* ^{4:13} *Yhlaslydygyna* – iň gadymy golýazmalarda: «zähmet çekýändigine».

PAWLUSYŇ SELANIKLILERE BIRINJI HATY

1-NJI BAP

¹ Ata Hudaý we Reb Isa Mesihde bolan selanikli imanlylar ýygna-gyna Pawlusdan, Silwanusdan we Timoteosdan salam! Atamyz Hudaýdan, Reb Isa Mesihden size merhemet hem parahatlyk bolsun!

Imanda görelde

² Biz sizi dogalarymyzda ýatlap, elmydama baryňyz üçin Hudaýa şükür edýäris. ³ Imanyň hasyly bolan işiňizi, söýgüden emele gelen zähmetiňizi, Rebbimiz Isa Mesihe baglan umydyňyzdan dö-rän çydamyňyzy Hudaýymyz hem Atamyz önünde dyngysyz ýatla-yarys. ⁴ Eý, Hudaý tarapyndan söýülän doganlarym! Biz Onuň sizi saýlanyny bilýäris. ⁵ Çünki biziň ýaýradýan Hoş Habarymyz size diňe bir söz bilen däl-de, gudrat bilen, Mukaddes Ruh bilen, uly ynam bilen gelip gowuşdy. Biz araňyzdakak siziň peýdaňyz üçin nähili ýaşandygymyzy özüňiz bilýänsiňiz. ⁶ Siz agyr muşakgatlara garamazdan, Mukaddes Ruhuň beren şatlygy bilen sözi kabul edip, bizden we Rebden görelde aldyňyz. ⁷ Şeýdip hem Makedoniýa bilen Ahaýadaky bütün imanlylara görelde bolduňyz. ⁸ Çünki Rebbiň sözi sizden eşidilip ugrady. Hudaýa bolan imanyňyzyň habary diňe Makedoniýa, Ahaýa däl-de, hemme ýere ýaýrady. Şoňa görä-de, bize gürrüň berere zat galmady. ⁹ Sebäbi olaryň özleri bizi nähili garşylandygynyzy aýdyp, diri, hakyky Hudaýa gulluk etjek bolup, ¹⁰ Onuň ölümden direlden, bizi geljekki gazapdan halas eden Ogly Isanyň Gökden gelmegine garaşmak üçin butlardan Hudaýa tarap öwürülendigiňizi gürrüň edýärler.

2-NJI BAP

Pawlusyň Selanikdäki hyzmaty

¹ Doganlar, siziň ýanyňyza gelmegimiz yöne ýere däl-di, muny özüňiz bilýänsiňiz. ² Bilşiňiz ýaly, biz ön Filipide horluk çekip, kemsidilmelere sezewar bolduk, yöne uly garşylyk bolsa-da, Hudaýyň Hoş Habaryny size wagyz etmek üçin Hudaý bize gaýrat ber-di. ³ Çünki haýyşymyz aldawa, hapalyga, hilä daýanman, ⁴ eýsem Hudaýyň bizi mynasyp görüp, Hoş Habary tabşyranyna görä, biz adamlary däl-de, ýüregimizi synaýan Hudaýy hoşnut etjek bolup gepleýäris. ⁵ Çünki bilşiňiz ýaly, ýanyňyzda ýalyňjaňlyk bilen gepläp, ýakymly sözleri açgözlülige asla perde edinen däl-diris. Muňa Hudaý şaýatdyr. ⁶ Biz hiç kimden, sizden hem beýlekilerden hormat hantama bolmadyk. ⁷ Mesihiň resullary hökmünde size agram salyp hem bilerdik, yöne biz öz çagalaryny bagryna basýan ene ýaly siziň araňyzda mylakatly gezdik. ⁸ Sizi şeýle küýseyän biz size diňe Hudaýyň Hoş Habaryny däl-de, öz janymyzy-da bermäge razydyk. Çünki bize gaty eziz bolduňyz.

⁹ Doganlar, özüňiz zähmetimizi, çeken azabymyzy ýada salýan-syňyz: biz Hudaýyň Hoş Habaryny size wagyz edenimizde hiç biriniňize agram salmajak bolup, gije-gündiz işledik. ¹⁰ Iman eden siz babatda özümizi nähili mukaddes, dogry we müýnsüz alyp baranymyza özüňiz şaýatsyňyz, Hudaý-da şaýatdyr. ¹¹ Bilşiňiz ýaly, bir atanyň çagalaryna edişi ýaly, biz hem siziň baryňyzy ruhlandyryp, size göwünlik berdik, ¹² Patyşalygyna, şöhratyna çagyran Hudaýa mynasyp gezmegiňizi tabşyrdyk. ¹³ Şonuň üçin hem Hudaýa dyngysyz şükür edýäris. Çünki siz Hudaýyň sözünü bizden eşidip kabul edeninizde, muny adam sözi hökmünde däl-de, hakykatda bolşy ýaly, Hudaýyň sözi hökmünde kabul etdiňiz. Siz imanlylarda işle-yän söz budur. ¹⁴ Sebäbi, eý doganlar, siz Hudaýyň Ýahudada Mesihiň Isa degişli bolan ýygnaqlaryny görelde edindiňiz. Olaryň yehudylardan çeken şol jebirlerini öz ildeşleriňizden çekdiňiz. ¹⁵ Hem Reb Isany, hem-de öz pygamberlerini* öldüren, bizi hem kowalan

* 2:15 *Öz pygamberlerini* - iň gadymy golýazmalarda: «pygamberleri».

yehudylardyr. Olar özge milletlerden bolanlara gürrüň bermegimizde, şeýdip hem olaryň gutulmagyna ýol bermezlik bilen, Hudaýyň halamaýan zadyny edýärler, bütin adamlara duşman bolýarlar. ¹⁶ Şeýlelikde, öz günä gaplaryny hemişe püre-pür edýärler. Emma Hudaýyň gazaby ahyrsoňy olaryň başyndan indi.

Pawlus imanlylaryň didaryny küýseýär

¹⁷ Eý doganlar, biz ýürek däl-de, didar boýunça az wagt sizden aýra düşsek-de, çün küýseg bilen didaryňyzy görmäge köpräk gaýrat etdik. ¹⁸ Çünki ýanyňyza barasymyz gelýärdi. Men Pawlus muny ençeme gezek isledim, ýöne şeytan bize päsgel berdi. ¹⁹ Biziň umydymyz, şatlygymyz, Rebbimiz Isa gelende, Onuň önünde gumanjak täjimiz näme? Siz dälmi? ²⁰ Hawa, biziň magtanjymyz hem, şatlygymyz hem sizsiňiz.

3-NJI BAP

¹ Şonuň üçin, mundan artyk çydamaga halymyz galmanson, Afinyda ýeke galmaga razy bolduk. ² Sizi imanyňyzda berkitmek, ruhlandyrmak üçin, Mesihni Hoş Habaryny ýaýratmakda işdeşimiz, Hudaýyň hyzmatkäri* bolan doganymyz Timoteosy ýanyňyza iberdik. ³ Muny bu muşakgatlar zerarly hiç kim gowşamasyn diýip etdik. Sebäbi biziň munuň üçin oturdylandygymyzy özüňiz bilýänsiňiz. ⁴ Siziň ýanyňyzdakak hem muşakgat çekjegimizi önünden aýdypdyk. Bilşiňiz ýaly, şeýle hem boldy. ⁵ Şonuň üçin hem, men mundan artyk çydap bilmän, azdyryjy şeytan sizi azdyryp, zähmetimiz biderek bolaýmasyn diýip, imanyňyzyň ýagdaýyny bilmek üçin, doganymyzy iberdim.

Selanikden gelen oňat habarlar

⁶ Emma ýanyňyzdan ýaňy gelen Timoteos siziň imanyňyz, söýgiňiz hakda bize oňat habarlar getirdi. Bizi hemişe gowulyk bilen ýatlaýandygynyzy, biziň sizi göresimiz gelşi ýaly, siziň-de bizi

* ^{3:2} *Işdeşimiz, Hudaýyň hyzmatkäri* – in gadymy golýazmalarda: «Hudaýyň işdeşi».

gaty küýseýändigizi aýtdy. ⁷ Şu sebäpden, eý doganlar, biz bütin kynçylykdyr muşakgatlarymyz içinde imanyňyz üçin sizden teselli tapdyk. ⁸ Indi siz Rebde berk dursaňyz, biz ýaşarys. ⁹ Hudaýymyzyň önünde siz sebäpli duýan bütin şatlygymyzyň öwezini siziň üçin Hudaýa nähili şükür etme bilen dolduryp bilersiz? ¹⁰ Biz, ýüzüňizi görmek, imanyňyzyň ýetmezini doldurmak üçin, gije-gündiz tüýs ýürekden dogma edýäris. ¹¹ Atamyz Hudaýyň Özi we Rebbimiz Isa ýolumyzy size tarap göneltsin. ¹² Reb biziň size bolan söýgimiz ýaly biri-biriňize we bütin adamlara bolan söýgiňizi art-dyrsyn. ¹³ Rebbimiz Isa bütin mukaddesleri bilen gelende, Atamyz Hudaýyň önünde mukaddeslikde müýnsüz bolar ýaly, ýuregiňizi berkitsin.

4-NJI BAP

Hudaýy hoşnut etmek

¹ Mahlasy, eý doganlar, nähili gezmelidigi, Hudaýy nähili hoşnut etmelidigi barada bizden öwrenişiniňiz ýaly, şoňa görä-de gezişiniňiz ýaly, bu işde has köp ilerlemegiňizi Reb Isanyň ady bilen sizden haýş edip ýalbarýarys. ² Biziň Reb Isadan gelen haýsy buýruklary size berenimizi bilýänsiňiz. ³ Hudaýyň isleýäni, mukaddes bolmagyňyz üçin, zynadan saklanmagyňyz, ⁴ her kişiniň Hudaýy tanaýan milletler ýaly haram keýp bilen däl-de, ⁵ öz bedenine mukaddeslik we hormat bilen eýelik etmegi, bu zatda hetdinden aşman, öz doganynyň hakyny iýmezligidir. ⁶ Çünki ozal size aýdyp güwä geçişimiz ýaly, bütin bu zatlar üçin Reb adamlary jezalandyrdy. ⁷ Sebäbi Hudaý bizi hapalyga däl-de, mukaddeslige çagyrdy. ⁸ Bu çakylygy ret edýän adam, ynsany däl-de, size Öz Mukaddes Ruhuny beren Hudaýy ret edýändir. ⁹ Dogan söýgüsü hakda bolsa, size ýazmagymyzyň geregi yok, çünki Hudaý birek-biregi söýmegi size öwredendir. ¹⁰ Aslyýetinde, siz tutuş Makedoniyadaky ähli doganlary-da söýýärsiňiz. Doganlar, biz sizden bu söýgiňizi has köp artdyrmagyňyzy haýş edýäris. ¹¹ Size buýruşymyz ýaly, gep-gürrüňsiz gezmek, öz işiňize gydyrdap, öz elleriňiz bilen işlemek üçin yhlasly boluň. ¹² Şeýlelikde, keseki adamlaryň önünde hormat bilen gezersiňiz, hiç bir zada zar bolmarsyňyz.

Isa ýene gelýär

¹³ Doganlar, beýleki umytsyzlar ýaly gaýgy çekmezligiňiz üçin, ölen imanlylar hakda siziň maglumatsyz bolmagyňyzy islemeýäris. ¹⁴ Biz Isanyň ölüp direlenine ynanýarys. Ine, şeýle-de, Hudaý Isa bagly bolup ölenleri hem Onuň bilen bile yzlaryna getirer. ¹⁵ Rebbiň sözüne daýanyp, size şuny aýdýarys: biz diriler, Rebbiň gelmegine çenli galanlar, ölen imanlylardan asla öňe çykmarys. ¹⁶ Çünki Rebbiň Özi emirli gygyryş bilen, baş perişdäniň sesi bilen, Hudaýyň surnaýy bilen Gökden iner, şeýlelikde, ilki bilen Mesihe degişli ölümler direler. ¹⁷ Ondan soňra biz, galan diriler olar bilen bile Rebbi howada garşylamak üçin, bulutlar içinde alnyp göterileris. Şeýlelikde, elmydama Reb bilen bile bolarys. ¹⁸ Ine, şu sözler bilen biri-biriňize göwünlik beriň.

5-NJI BAP

¹ Eý doganlar, bu wakalaryň wagt hem möwsümleri hakda size yazmagyň geregi ýok. ² Çünki Rebbiň gününüň bir ogrynyň gije gelşi ýaly bolup geljegini özüňiz oňat bilýänsiňiz. ³ Adamlar: «Her zat parahatlyk, aman» diýen badyna, göwreli aýalyň burgusynyň tutuşy ýaly, birdenkä olaryň üstüne heläkçilik iner, gaçyp bilmezler. ⁴ Emma, doganlar, ol gün sizi bir ogry kimin basar ýaly, siz garaňkylykda dälisiňiz. ⁵ Çünki baryňyz nura, gündize degişli adamlaryňyz. Biz gijä ýa garaňkylyga degişli däldiris. ⁶ Şeýlelikde, beýlekiler ýaly uklaman, oýa, hüşgär bolalyň. ⁷ Çünki uklaýanlar gije uklaýandyr, serhoş bolýanlar-da gije serhoş bolýandyr. ⁸ Gündize degişli bolan biz bolsa, iman, söýgi sowudyny geýip, kellämize tuwulga hökmünde, gutulyş umydyňy geýnyp, hüşgär bolalyň. ⁹ Çünki Hudaý bizi gazaba sezewar bolmak üçin däl-de, Rebbimiz Isa Mesih arkaly gutulyşa gowuşmak üçin belledi. ¹⁰ Biz oýa bolsak-da, ukuda* bolsak-da, Onuň bilen ýaşar ýaly, Mesih biziň üçin öldi. ¹¹ Şonuň üçin, şu wagt hem edişiňiz ýaly, biri-biriňizi ruhlandyryň, biri-biriňizi abatlaň.

* 5:10 *Oýa... ukuda* - «diri... öli».

Öwütler we salamlar

¹² Eý doganlar, araňyzda zähmet çekýänleriň, Reb ýolunda size önbaşçylyk edip öwüt berýänleriň gadyryny bilmegi sizden haýyş edýäris. ¹³ Edýän işleriniň hatyrasyna olara çäksiz söýgi bilen hormat goýuň. Özara parahatçylykda ýaşaň. ¹⁴ Doganlar, size ýalbarýarys, boş gezyňlere öwüt-ündew ediň, göwnüçökgünlere göwünlik beriň, ejizleri goldaň, hemmeler barada sabyrly boluň. ¹⁵ Habardar boluň, hiç kim ýamanlyga ýamanlyk bilen gaýtargy bermesin. Gaýtam biri-biriňize, ähli adamlara ýagşylyk etjek bolup hemişe tagalla ediň. ¹⁶ Hemişe şatlyk ediň. ¹⁷ Dyngsyz doga ediň. ¹⁸ Ähli ýagdaýda şükür ediň. Çünki Hudaýyň Mesih Isada siz baradaky islegi şudur. ¹⁹ Ruhy söndürmäň. ²⁰ Pygamberlik sözlerini äsgermezlik etmäň. ²¹ Her zady synap görüň. Gowy zady gaýym saklaň. ²² Her hili erbetlikden gaça duruň. ²³ Parahatlygyň gözbaşy bolan Hudaýyň Özi sizi bütinleý mukaddes etsin. Ruhňyňyz, janyňyňyz we teniňiz saklanyp, Rebbimiz Isa Mesih gelende nogsansyz hem müýnsüz bolsun. ²⁴ Sizi çagyran Hudaý ynamdardyr, Ol muny başarar. ²⁵ Doganlar, biziň üçin doga ediň. ²⁶ Bütün doganlara mukaddes ogşuk bilen salam aýdyň. ²⁷ Bu hatyň bütün mukaddes doganlara okalmagyny Rebbiň adyndan size tabşyryaryn. ²⁸ Rebbimiz Isa Mesihiň merhemeti siziň bilen bolsun! Omyň.

PAWLUSYŇ SELANIKLILERE IKINJI HATY

1-NJI BAP

¹ Atamyz Hudaý we Reb Isa Mesihde bolan selanikli imanlylar ýygnaýna Pawlusdan, Silwanusdan we Timoteosdan salam! ² Atamyz Hudaý, Reb Isa Mesih size merhemet etsin, parahatlyk bersin!

Geljek höküm

³ Eý doganlar, biz siz babatda elmydama Hudaýa şükür etmäge borçludyr. Beýle etmegimiz ýaraşyklydyr. Çünki siziň imanyňyz girdiçiçe ösýär, her biriňiziň beýlekä bolan söýgüsi artýar. ⁴ Şeýlelik bilen, biz çekýän azaryňyzda, muşakgatyňyzda görkezýän çydam hem imanyňyz üçin, Hudaýyň ýygnaclary arasynda siziň bilen magtanýarys. ⁵ Bularyň bary Hudaýyň adalatly hökümünüň belgisidir. Şonuň netijesinde, siz ugrunda görgi görýän Hudaýyňyzyň Patyşalygyna mynasyp saýylarsyňyz. ⁶ Çünki size muşakgat çekdirenlere Hudaýyň muşakgat bilen gaýtargy bermegi, ⁷ muşakgat çeken sizi-de biziň bilen bile ynjaltdy Onuň adylylygyna ýaraşyklydyr. Bu zatlar Reb Isa oduň ýalnynda güýçli perişdeleri bilen Gökden gelip görnen mahaly ýüze çykar. ⁸ Rebbimiz Isa Hudaýy tanamaýanlary, Özi baradaky Hoş Habara uýmaýanlary jezalar. ⁹ Bular Onuň huzuryndan, güýjüniň şöhratyndan daş bolup, ebedi heläkçilik jzasyny çekerler. ¹⁰ Ol günde Reb Öz mukaddeslerinde şöhratlanmak, bütin iman edenleri täsin galdyrmak üçin şol gün gelende, şeýle bolar. Siz hem iman edenlensiniňiz, çünki siz özüňize beren güwäligimize ynandyňyz. ¹¹ Şonuň üçin Hudaýymyz sizi Öz çakylygyna mynasyp saýsyn, ýagşylyga bolan ähli arzuwyňyzy, imandan

ugur alan ähli işiňizi gudrat bilen amala aşyrsyn diýip, hemişe siziň üçin doga edýäris. ¹² Biz muny Hudaýymyzyň we Reb Isa Mesihniň merhemetine görä, Rebbimiz Isanyň ady sizde şöhratlansyn, siz hem Onda şöhratlanyň diýip edýäris.

2-NJI BAP

Bikanun adam

¹ Rebbimiz Isa Mesihniň gelmegi we Onuň bilen bilelikde bolmak üçin ýygnaşmagymyz hakda, eý doganlar, sizden haýş edýäris: ² Rebbiň gününüň gelip ýetenligini aýdýan bir ruh, bir söz ýa bizden baran ýaly edip görkezilen bir hat siziň pikiriniňizi haýdan-haý sarsdyrmasyn, gorka salmasyn. ³ Özüňizi hiç kime hiç bir ýol bilen aldatmaň. Çünki imandan dönme gelýänçä, bikanun adam, heläkçilik ogly peýda bolýança, ol gün gelmez. ⁴ Bu adam Hudaý diýilýän ýa-da çokunlyýan her zada garşy durup, özüni hemmeden yokary tutar, hatda Hudaýyň ybadathanasynda oturyp, özüni Hudaý diýip yglan eder. ⁵ Men heniz siziň ýanyňyzdakam, bulary size aýdanym ýadyňyza düşmeýärmimi? ⁶ Öz wagtynda peýda bolar ýaly, indi bu adamy nämäniň bökdeýänini özüňiz bilýänsiňiz. ⁷ Çünki bikanunlyk syry şu wagt hem hereketde, ýöne ony bökdeýän aradan aýrylýança, öz işini dowam etdirer. ⁸ Şonda şol bikanun adam peýda bolar, ony Reb Isa agzynyň demi bilen öldürer, gelmeginiň haýbaty bilen yok eder. ⁹ Ol adam şeytanyň güýji boýunça, her hili ýalan gudrat, alamat we mugjyza bilen, ¹⁰ heläk bolýanlary aldawa salýan her hili ýamanlyk bilen geler. Olar hakykaty söýmegi, şeydip hem gutulmagy ret edendikleri üçin heläk bolar. ¹¹ Ine, şu sebäpden hem ýalana ynansynlar diýip, Hudaý olara bir aldawçy güýç ýollaýar. ¹² Ol muny hakykata ynanman, ýamanlygy halaýanlaryň bary höküm edilsin diýip edýär.

Berk duruň

¹³ Emma biz, eý, Reb tarapyndan söýülýän doganlar, siz üçin hemişe Hudaýa şükür etmäge borçludyr. Çünki Hudaý sizi Ruh arkaly mukaddes edilip, hakykata ynanmak bilen gutulmagyňyz üçin başlangyçdan saýlady. ¹⁴ Ol Rebbimiz Isa Mesihniň şöhratyna

gowuşmagyňyz üçin, biziň wagyz edýän Hoş Habarymyz arkaly sizi muňa çagyrdy. ¹⁵ Eý doganlar, şoňa görä indi berk duruň! Bizden söz bilen ýa hat arkaly öwrenen taglymatyňyza ýapyşyň. ¹⁶ Rebbimiz Isa Mesihniň Özi we bizi söýüp, merhemeti bilen bize baky teselli, ýagşy umyt beren Atamyz Hudaý, ¹⁷ siziň ýüregiňize teselli bersin, sizi her oňat işde hem sözde berkitsin.

3-NJI BAP

Biziň üçin doga ediň

¹ Mahlasy, doganlar, Rebbiň sözünüň, siziň araňyzda bolşy ýaly, çaltlyk bilen ýaýrap, şöhratlanmagy üçin, biz barada doga ediň. ² Erbet, ýaman adamlardan gutulmagymyz üçin doga ediň. Çünki hemmesi iman getiren däldir. ³ Emma Reb ynamdardyr. Ol sizi berkider, iblisden gorar. ⁴ Biziň buýranlarymyzy hem edýänligiňize, hem-de etjekdigiňize Rebde size ynamymyz bar. ⁵ Reb ýüregiňizi Hudaýyň söýgüsine, Mesihniň sabryna gönükdirsin.

Çöregiňizi özüňiz gazanyň

⁶ Doganlar, bizden alan taglymatyňyza uýmaýan, boş gezyň her bir dogandan daş durmagyňyzy Reb Isa Mesihniň adyndan size buýurýars. ⁷ Çünki bizi nähili görelde edinmelidigiňizi özüňiz bilýänsiňiz. Sebäbi biz siziň araňyzda boş gezmedik. ⁸ Hiç kimiň çöregini hem muğt iýmän, siziň hiç biriňize agram salmajak bolup, zähmet çekip gije-gündiz azap bilen işledik. ⁹ Biz muny sizden ýardam almaga hakymyzyň bolmanlygy üçin däl, eýsem, bizden görelde alar ýaly, size nusga bolmak üçin etdik. ¹⁰ Biz ýanyňyzdakak hem size: «Kim işlemek islemeyän bolsa, onda ol damak-da iýmesin» diýen buýrugy berdik. ¹¹ Çünki siziň araňyzda käbir adamlaryň boş gezyňinini, hiç bir iş etmän, beýlekileriň işine gatşýanyny eşidýäris. ¹² Beýle adamlara gep-gürrüňsiz işläp, öz çöreklerini gazanmagy Reb Isa Mesihniň adyndan buýrup, nesihat berýäris. ¹³ Emma siz doganlar, ýagşylyk etmekde ýadamaň. ¹⁴ Kim bu hatda aýdanlarymyza gulak asmasa, ony belgä alyň. Onuň bilen gatnaşyk etmän, utandyryň. ¹⁵ Ony duşman hökmünde görmän, yöne bir dogan hökmünde oňa öwüt beriň.

Salamlar

¹⁶ Parahatlygyň gözbaşy bolan Rebbiň Özi size hemişe, her ýagdaýda parahatlyk bersin! Reb baryňyz bilen bolsun! ¹⁷ Men Pawlus bu salamy size öz elim bilen ýazyandyryn. Meniň her hatymdaky belgim şudur, şeýle ýazýaryn. ¹⁸ Rebbimiz Isa Mesihniň merhemeti siziň baryňyz bilen bolsun!

PAWLUSYŇ TIMOTEOSA BIRINJI HATY

1-NJI BAP

¹ Halasgärimiz Hudaýyň, umydymyz Mesih Isanyň buýrugy bilen Mesih Isanyň resuly bolan men Pawlusdan, ² imanda oglum Timoteosa salam! Ata Hudaý, Rebbimiz Mesih Isa saňa merhemet hem rehim etsin, parahatlyk bersin!

Ýalan taglymatlar barada duýduryş

³ Makedoniýa barýarkam senden haýyş edişim ýaly, sen özge taglymatlary ýaýratmazlygy käbir adamlara tabşyrmak üçin Efesde gal. ⁴ Olar ertekilerden, tükeniksiz nesil şejerelerinden el götersin. Bu zatlar Hudaýyň imana daýanan işine peýda bermekden, köp jedellere sebäp bolýandyr. ⁵ Bu buýrugyň maksady sap ýürekden, dogry ynsapdan, hilesiz imandan ugur alan söýgüdür. ⁶ Käbir adamlar bu zatlardan azaşyp, boş geplere ýykgyň etdiler. ⁷ Olar Mukaddes Kanunyň öwredijileri bolmak isleýär, ýöne ne öz aýdýan zatlaryna, ne-de nygtap tassyklaýan zatlaryna düşünýär. ⁸ Biz Kanunyň ony kanuna laýyklykda ulanýan adam üçin oňatdygyny bilýäris. ⁹ Ýene-de Kanunyň dogry adam üçin däl-de, kanunsyzlar we agyzyryksyzlar, hudaýsyzlar we günäkärler, mukaddes däller we mukaddesi sylamaýanlar, ata-enesini öldürýänler, ganhorlar, ¹⁰ zynagärler, beçebazlar, gul satýanlar, ýalançylar, ýalan ýere ant içýänler we sag taglymata garşy başga näme bar bolsa, bular üçin goýlandygyny biz bilýäris. ¹¹ Mübärekg Hudaýyň maňa ynanylyp berlen şöhratly Hoş Habary boýunça bu şeýledir.

Hudaý rehimdardyr

¹² Maňa kuwwat berýän Rebbimiz Mesih Isa şükür edýärim. Sebäbi Ol meni sadyk saýyp, Öz gullugyna belledi. ¹³ Ozallar Oňa dil ýetiren, azar berip, zorluk eden hem bolsam, Ol maňa rehim etdi. Çünki men edenlerimi nadanlykdan, imansyzlykdan edipdim. ¹⁴ Ýöne iman, Mesih Isada bolan söýgi bilen birlikde Rebbimiziň merhemeti meniň üstüme bolluk bilen ýagdy. ¹⁵ «Mesih Isa günäkärleri gutarmak üçin dünýä geldi» diýen söz takyk, her taýdan kabula laýyk sözdür. Ol günäkärleriň iň erbedi mendirin. ¹⁶ Emma Mesih Isa Özüne iman edip, ebedi ýaşayşa gowuşjaklara görelde hökmünde, Öz çäksiz sabryny günäkärleriň iň erbedi bolan men-de görkezsin diýip, maňa rehim edildi. ¹⁷ Bütün döwürleriň Patyşasy, ölmez hem görünmez ýalňyz akyldar Hudaýa ebedilik hormat, şöhrat bolsun! Omyn.

¹⁸ Eý oglum, Timoteos, sen özüň hakyky ozalky pygamberliklere daýanyp, söweşiň iň oňadyny alyp barar ýaly, men şol pygamberliklere laýyklykda şu buýrugy saňa ynanyaryn. ¹⁹ Imany, dogry ynsaby sakla. Käbir adamlar dogry ynsaby bir ýana itip, iman babatda batdylar. ²⁰ Imeneýus we Isgender bulardandyr. Men küpür etmezligi öwrensinler diýip, olary şeytana tabşyrdym.

2-NJI BAP

Doga we ybadat barada

¹ Her zatdan öň şuny ündeýärim: biz takwa hem agras, aram we gep-gürrünsiz yaşar ýaly, bütün adamlar, ² patyşalar we häkimiyet eýeleriniň bary üçin dilegler, dogalar, ýalbaryşlar hem şükürler edilsin. ³ Çünki bu oňat we Halasgärimiz Hudaýyň halaýan zadydur. ⁴ Ol bütün adamlaryň gutulmagyny, hakykat bilimine ýetmegini isleýändir. ⁵ Çünki Hudaý birdir. Hudaý bilen adam arasynda durýan ýeke-täk Töwellaçy bardyr. ⁶ Ol hem ynsan bolan, Özüni hemmeler üçin töleg hökmünde hödürlän Mesih Isadyr. Muňa-da öz wagtynda güwä geçilendir. ⁷ Şu maksat bilen jarçy, resul hökmünde Mesihde hakykaty aýdýaryn, ýalan sözlemeýärim – men ýehudy dällere imany hem hakykaty öwrediji bolup bellendim. ⁸ Erkekleriň gaharlanyl

jedelleşmân, her ýerde mukaddes eller galdyryp doga etmegini isleýärin. ⁹ Aýallaryň hem saç örümleri, gyzyllar, hünjüler we gymmatbaha eşikler bilen däl-de, eýsem, ýaraşykly egin-eşikler, haýa we salykatlylyk bilen, ¹⁰ Hudaý yolunda gezyändiklerini ykrar edýän aýallara ýaraşýan ýagşy işler bilen özlerni bezemeklerini isleýärin. ¹¹ Aýal sessizlik, tutuşlygyna tabynlyk içinde öwrensin. ¹² Aýalyň sapak bermegine, erkege agalyk etmegine rugsat etmeyärin, ol sessiz-üýnsüz bolsun. ¹³ Çünki öňürti Adam, onsoň Howa ýaradyldy. ¹⁴ Aldanan hem Adam däl, aýal aldanyň, ýazykly boldy. ¹⁵ Ýöne aýal salykatlylyk bilen, imanda, söýgüde we mukaddeslikde bolup, çaga dogurmak bilen gutular.

3-NJI BAP

Ýygnagyň ýolbaşçylary

¹ Ine, bir dogry söz: kim gözegçi bolmaga jan çekýän bolsa, onda ol oňat işi arzuw edýär. ² Şoňa görä-de, gözegçi müýnsüz, diňe bir aýalyň äri, hüşgär, sagdyn düşünjeli, gepi-sözi yerlikli, myhmansoýer, öwretmäge ukyply, ³ şeraba höwesjeň däl, igenjeň däl, ýumşak, uruşdan gaçýan, haram gazanç etmeyän bolmalydyr. ⁴ Öz öýüni oňat dolandyrmaly, doly agraslyk bilen çagalaryna diýenini etdirmelidir. ⁵ Kim öz öýüni dolandyryp bilmeýän bolsa, onda ol Hudaýyň ýygnagyň aladasyň nähili eder? ⁶ Gözegçi ýaňy iman getireniň biri bolmaly däl, ýogsa tekepbirlik edip, iblisiň sezewar bolan hökmüne sezewar bolmagy mümkin. ⁷ Aýyplanjak ýagdaýa, iblisiň duzagyna düşmez ýaly, ol ýygnagyň daşyndakylar tarapyndan-da oňat diýip güwä geçilýän adam bolmalydyr. ⁸ Şonuň ýaly, ýygnagyň hyzmatçylary hem hormatly, ikidilli däl, köp şeraba höwessiz, haram gazanç etmeyän, ⁹ sap wyždan bilen imanyň syrny saklaýan adamlar bolmalydyr. ¹⁰ Bular hem öňürti synalsyn, onsoň, müýnsüz bolsalar hyzmat etsinler. ¹¹ Şonuň ýaly-da, aýallary hem hormatly, myjabatçy däl, hüşgär, her zatda wepaly bolmalydyr. ¹² Hyzmatçylar diňe bir aýalyň äri, çagalaryny, öz öýlerini oňat dolandyran adamlar bolsun. ¹³ Çünki hyzmatlaryny oňat berjy edýänler özlerni oňat dereje, Mesih Isa iman etmekde uly gaýrat gazanýandyr.

Uly syr

¹⁴ Men az wagtdan seniň ýanyňa barmagy umyt edýärin. ¹⁵ Ýöne bulary saňa men gijä galsam, Hudaýyň maşgalasy, yagny hakykatyň diregi hem daýanjy bolan diri Hudaýyň ýygnagy arasynda özüni nähili alyp barmagy bilmegiň üçin ýazyaryn. ¹⁶ Hudaýyň yolunyň syry uludyr, muny hiç kim inkär edip bilmez. Hudaý bedende aýan boldy, Ruhda tassyklandy, perişdeler tarapyndan görüldi, milletlere wagyz edildi, dünýäde Oňa iman getirildi, şöhrat içinde ýokary alyndy.

4-NJI BAP

Imandan dönüş

¹ Ruh nygtap aýdýar: soňky wagtlarda käbir adamlar imandan dänär. ² Ynsaplaryna dag basylan ýalançylaryň ikiýüzlüligi zerarly aldawçy ruhlara, jynlaryň taglymatlaryna gulak asar. ³ Bu ýalançylar öýlenmegi gadagan eder, iman edip, hakykaty bilýänleriň şükür bilen iýmeleri üçin, Hudaýyň ýaradan tagamlaryndan gaça durmaga buýrar. ⁴ Hudaýyň ýaradan bar zady gowudyr, şükür bilen kabul edilse, hiç bir zat ret edilmeli däl. ⁵ Çünki bar zat Hudaýyň sözi we doga arkaly mukaddes edilýändir.

Oňat hyzmatkär

⁶ Sen bulary doganlaryň ýadyna salsaň, imanyň, eýeren oňat taglymatyň sözleri bilen ýetişdirilip, Mesih Isanyň oňat hyzmatkäri bolarsyň. ⁷ Ýaramaz hekaýalary, kempirleriň ertekilerini ret edip, özüni Hudaýyň yolunda werdiş et. ⁸ Beden maşkynyň peýdasy azdyr, ýöne häzirki we geljekki ýaşayşyň wadasyna eýe bolan takwalyk her ugurdan peýdalydyr. ⁹ Bu söz dogry sözdür, her jähetden makullanmaga laýykdyr. ¹⁰ Biz munuň üçin zähmet çekýäris, sögünç eşidýäris. Çünki umydymyzy ähli adamlaryň, ylaýta-da, iman edenleriň Halasgäri diri Hudaýa bagladyk. ¹¹ Bu zatlary buyur, öwret.

¹² Hiç kim seni ýaşdygyň üçin äsgermezlik etmesin. Gep-güründe, ýaşayşda, söýgüde, Ruhda imanda we tämiz ahlakda iman getirenlere görelde bol. ¹³ Men barýançam, Mukaddes Ýazgylary

ýygnaga okamak, öwüt-ündew etmek, öwretmek bilen meşgul bol. ¹⁴Pygamberlik sözi arkaly we ýaşulular guramasynyň seniň üstüne el goýmagy bilen özüňe berlen ruhy sylagy gözden salma. ¹⁵Bu işlerde yhlasly bol. Ilerleşini hemmelerini görmegi üçin, bular bilen meşgullan. ¹⁶Özüňe hem taglymata dykgat et, bu işleri dowam etdir. Sebäbi muny etmek bilen, sen hem özüňi, hem özüňe gulak asýanlary halas edersiň.

5-NJI BAP

Ýygnakda özüňi alyp baryş

¹Garry adamy ynjatma, oňa öz ataň ýaly, öwüt-ündew ber. ²Ýaş ýigitlere öz doganlaryň ýaly, garry aýallara öz eneň ýaly, ýaş aýallara hem öz aýal doganlaryň ýaly, tämiz ahlak bilen öwüt-ündew et. ³Dul hatynlary, çyndan dul bolsalar syla. ⁴Bir dul hatynyň çagalary ýa agtyklary bar bolsa, onda olar önürti öz maşgalalaryna ýardam etmek bilen, Hudaý ýolunda gezmegi, öz ulularyna bolan borçlaryny ödemegi öwrensiner. Çünki bu Hudaýyň halanydyr. ⁵Çyn dul bolup, ýeke galan hatyn umydyňy Hudaýa baglaýandyr. Gije-gündiz dileglerde, dogalarda erjellik edýändir. ⁶Emma aýşy-eşretde ýaşayan dul hatyn dirilikde ölüdir. ⁷Müýnsüz bolmagy üçin, bu zatlary olara buýur. ⁸Biri öz ýakynlarynyň, ylaýta-da, öz maşgalasynyň aladasyny etmeyän bolsa, onda ol imany inkär edip, imansyzdan beter bolandyr. ⁹Ýagşy işlerde güwä geçilýän, diňe bir äre aýal bolup, altmyş ýaşdan aşak bolmadyk dul hatyn, ¹⁰oglan-uşak yetiştiren bolsa, ýatlary myhman alan bolsa, mukaddesleriň aýaklaryny ýuwan bolsa, muşakgat çekýänlere ýardam eden bolsa, her bir oňat işiň zyznda ylgan bolsa, ady dullar depderine ýazylysyn. ¹¹Ýaş dul hatynlaryň atlaryny ýazmagy ret et. Çünki olar höwese düşüp, Mesihden uzaklaşanlarynda, äre barjak bolar. ¹²Şeýlelikde, öňki imany taşlandyklary zerarly, jeza sezewar bolarlar. ¹³Mundan başga-da, öýin-öýin aýlanyp, ýaltalyga öwrenişerler. Diňe ýaltalyga öwrenişmek bilen çäklenmän, eýsem, ýaraşyksyz gepleri agza alyp, beýlekileriň işlerine garyşýan gepçiler bolar. ¹⁴Şonuň üçin, men ýaş dul hatynlaryň äre barmaklaryny, çaga dogurmaklaryny, hojalygy dolandyrmaklaryny, duşmana hiç bir myjabat

üçin bahana bermezliklerini isleýäriň. ¹⁵Çünki käbirleri azyz, eý-ýäm şeýtanyň yzyna eyerdi.

¹⁶Iman eden bir erkegiň ýa aýalyň dul galan dogan-garyndaşlary bar bolsa, olary goldasyn, imanlylar yygnagyna agram düşmesin. Şeýle, yygnak çyn dul hatynlary goldap biler. ¹⁷Ýygnagy oňat dolandyryan ýaşulular, ylaýta-da, Hudaýyň sözünü ýaýratmakda, öwretmekde zähmet çekýänler iki esse hormata laýyk görülsin. ¹⁸Çünki Mukaddes Ýazgy: «Harman döwýän öküziň agzyny baglama», «Işçi öz hakyna mynasypdyr» diýýär. ¹⁹Iki ýa üç şaýat bolmasa, bir ýaşuly hakdaky aýyplamany kabul etme. ²⁰Beýlekiler hem gorkar ýaly, günä edýänlere hemmelerini önünde temmi ber. ²¹Önünden höküm etmän, hiç zatda birinden yüz görmän, bu ýazanlarymy goramagyňy Hudaýyň, Mesih Isanyň we saýlanan perişdeleriň önünde saňa berk tabşyryaryn.

²²Biriniň depesine el goýmakda howlulukma, başga kişileriň günälerine şarik bolma. Özüňi tämiz sakla. ²³Diňe suw içmän, aşgazyňy we yygy-yygydan bolýan nähoşlugyň üçin az-kem şerap iç. ²⁴Käbir adamlaryň günäleri bellidir, höküme olardan ön ýetýändir. Käbirleriniňki bolsa soň aýan bolýandyr. ²⁵Şonuň ýaly, oňat işler-de bellidir, belli däller-de ýaşyryn galyp bilmez.

6-NJY BAP

Hudaýyň ýolundan ýöremek

¹Gulluk boýuntyrygy astyndakylaryň hemmesi Hudaýyň adyna, taglymatyna dil ýetmez ýaly, öz hojaýynlaryny sylag-hormata mynasyp bilsin. ²Hojaýynlary iman getiren gullar bolsa dogan bolandyklary üçin, olary äsgermezlik etmän, gaýtam, has beter hyzmat etsin. Çünki bu oňat hyzmatdan peýdalanýanlar imanly hem söýgülidir. Bulary öwret, ünde. ³Kim-de kim başga taglymaty ýaýradyp, sagdyn sözleri, Rebbimiz Isa Mesihiniň sözlerini we Hudaýyň ýoluna degişli taglymaty oňlamaýan bolsa, ⁴onda ol tekepbirdir, hiç zady bilýän däl, jedel, söz dawalarynyň hassasydyr. Görpçilik, çekişme, ýamanlama, erbet şübhele, ⁵pikirleri zaýalanyp, Hudaýyň ýoluny gazaň ýoly hasaplap, hakykatdan mahrum bolan adamlaryň üzüksiz jedelleri şu zatlardan ugur alýandyr. Beýle adamlardan

gaça duruň. ⁶ Baryña kaýyl bolup, Hudaýyň ýolundan ýöremek uly gazançdyr. ⁷ Çünki biz dünýä hiç bir zat getirmedik, hiç bir zat hem äkidip bilmejegimiz bellidir. ⁸ Ýmäge, geýmäge zadymyz bar bolsa, bulara kaýyldyrys. ⁹ Bayajak bolýanlar bolsa synaglaryň duzagyna düşüp, adamlary çöküşe, heläkçilige sokýan ençeme düşnüksiz hem zyýanly höweslere ýolukýandyr. ¹⁰ Çünki her hili erbetligiň bir köki pul söýgüsidir. Käbir adamlar munuň yşkyna düşüp, imandan azaşdylar, köp sanjylar bilen özlerini gynadylar. ¹¹ Emma sen, eý Hudaý adamy, bu zatlardan gaç. Dogrulygyň, Hudaýyň yolunyň, imanyň, söýginiň, sabyr hem ýumşaklygyň zyynda ylga. ¹² Imanyň oňat göreşini alyp bar. Ebedi ýaşayşa ýapyş. Sen muňa çagyrylyp, ençeme şaýadyň önünde imany oňat ykrar edensiň. ¹³ Bar zada ýaşayş beren Hudaýyň we Pontius Pilatusyň garşysynda oňat ykrar eden Mesih Isanyň huzurynda saňa tabşyryaryn, ¹⁴ Rebbimiz Isa Mesih gelyänçä, Hudaýyň buýrugyny çirksiz we müýnsüz sakla. ¹⁵ Mübärek, täk Hökümdar, patyşalar Patyşasy, rebler Rebbi, ¹⁶ ölümsizligiň ýeke-täk eyesi, ýetdirmez nurda ýaşayan, hiç bir ynsanyň görmedik hem görüp bilmejek Hudaýy Mesihi öz wagtynda görker. Hormat hem gudrat baky Onuňky bolsun! Omyň.

¹⁷ Häzirki döwürdäki baýlara tekepbir bolmazlygy tabşyr. We-pasyz baýlyga däl-de, lezzet almagymyz üçin, her zady bize bolluk bilen beren diri Hudaýa umyt baglasynlar. ¹⁸ Olara ýagşylyk etmegi, ýagşy işlere baý bolmagy, sahylygy, jomartlygy tabşyr. ¹⁹ Soňsuz* ýaşayşa eýe bolar ýaly, geljek üçin özlerine berk bina boljak hazynany birikdirsinler.

²⁰ Eý Timoteos, özüňe ynanylyp berleni gora. Ýaramaz, boş sözlerden, ýalan ýere bilim diýilýän gapma-garşylyklardan ýüz dönder. ²¹ Bu ýalan bilimi ykrar edip, käbir adamlar imandan azaşdylar. Hudaýyň merhemeti seniň bilen bolsun! Omyň.

* 6:19 *Soňsuz* - iň gadymy golýazmalarda: «hakyky».

PAWLUSYŇ TIMOTEOSA IKINJI HATY

1-NJI BAP

¹ Mesih Isadaky ýaşayş wadasy boýunça Hudaýyň islegi bilen Mesih Isanyň resuly bolan men Pawlusdan, ² söýgüli oglum Timoteosa salam! Ata Hudaý, Rebbimiz Mesih Isa saňa merhemet hem rehîm etsin, parahatlyk bersin.

Hoş Habar ugrunda görgi

³ Men gije-gündiz edýän dogalarymda seni dyngysyz ýatlap, atalarym ýaly sap wyždandan hyzmat edýän Hudaýyňa şükür edýärin. ⁴ Gözýaşlaryňy ýada salyp, şatlykdan dolmak üçin seni görsem gelýär. ⁵ Ozal mamaň Loide we eneň Ewnikide bolan hilesiz imany ýatlaýaryn, onuň sende-de bardygyna doly ynanyaryn. ⁶ Şu sebäpden, ellerimi üstüne goýmagym arkaly Hudaýyň saňa beren sylagyny lowurdatmagyňy ýadyňa salýaryn. ⁷ Çünki Hudaý bize gorkaklyk ruhuny däl-de, güýç, söýgi, nebsiňe buýurma ruhuny berendir. ⁸ Soňa görä, Rebbimiz hakda güwälik etmäge, Onuň ugrunda bendi bolan maňa utanman, Hudaýyň beren kuwwaty bilen Hoş Habaryň ugrunda meniň bilen bile görgi gör. ⁹ Hudaý bizi eden işlerimize görä däl-de, maksat hem merhemetine görä gutaryp, mukaddes ýaşayşa çagyrdy. Bu merhemet bize ezelden Mesih Isada berlip, ¹⁰ indi bolsa, ölümi aradan aýran, ýaşayş hem ölmezligi Hoş Habar arkaly yşyga çykaran Halasgärimiz Mesih Isanyň gelmegi bilen aýan edildi. ¹¹ Men hem bu Hoş Habaryň jarçysy, resuly we milletleriň öwredijisi edilip bellendim. ¹² Şu görgüleri görmegimiň

sebäbi hem şudur. Emma men utanmaýaryn, çünki Kime iman edenimi bilýärim, Onuň maňa tabşyran zadyny* şol güne çenli saklamagy başarjakdygyna doly ynamym bar. ¹³Menden eşiden sagdyn sözleriňiň nusgasyny iman, Mesih Isa bolan söýgi bilen gaýym sakla. ¹⁴Özüne ynanylyp berlen oňat taglymaty içimizde ýaşayan Mukaddes Ruh arkaly gora. ¹⁵Aziýa ilindäkileriň hemmesiniň, şol sanda Figelus hem Ermogenis dagynyň menden arany açanyňy bilýänsiň.

¹⁶Reb Onisiforyň içersine rehimsizlik etsin. Çünki ol ençeme gezek janyňa jan goşdy, zynjyrlar bilen baglydygyma utanman, ¹⁷Rimdekä meni gaýrat edip gözläp tapdy. ¹⁸Ol günde Rebden rehimsizlik tapmagy Reb oňa yhsan etsin! Onuň Efesde näçe hyzmat edenini seniň özüň gaty oňat bilýänsiň.

2-NJI BAP

Mesih Isanyň oňat esgeri

¹Şeýlelikde, oglum, Mesih Isadaky merhemet bilen güýçlen. ²Birtopar şayatlaryň ýanynda menden eşiden sözleriňi beýlekilere-de öwredip, biljek adamlara tabşyr. ³Mesih Isanyň oňat esgeri bolup, meniň bilen bilelikde görgi gör. ⁴Esgerlik edýän adam özüni esgerlige çagyryny hoşnut etjek bolup, gündelik yaşayyş işlerine garyşýan däldir. ⁵Ýaryşa gatnaşýan adam ýaryşyň şertlerini berjaý etmese, baýrak almaz. ⁶Zähmet çeken daýhan hasylyndan ilkinji paýy özi almalydyr.

⁷Aýdýanlarym hakda oýlan. Reb saňa her zatda aň-düşünje berer. ⁸Meniň ýaýradýan Hoş Habaryma görä, Dawudyň neslinden bolup, ölümden direlen Isa Mesihi ýada sal. ⁹Men bu Hoş Habar ugrunda, jenaýatçy ýaly, zynjyrlar bilen baglanyp görgi görýärim. Ýöne Hudaýyň sözi baglanan däldir. ¹⁰Şu sebäpden, saýlananlar hem baky şöhrat bilen birlikde Mesih Isadaky gutulyşa gowşar ýaly, olaryň hatyrasyna her zada döz gelýärim. ¹¹Bu bir dogry sözdür: Onuň bilen bile ölen bolsak, Onuň bilen bile-de yaşarys. ¹²Çydasak, Onuň bilen bile höküm süreris. Ony inkär etsek, Ol hem bizi inkär eder. ¹³Biz wepaly galmasak hem, Ol wepaly bolar. Çünki Ol Özüni inkär edip bilmez.

* 1:12 *Onuň maňa tabşyran zadyny* - ýa-da: «meniň Oňa tabşyran zadymy».

Hudaýyň gowy görýän işçisi

¹⁴Bu zatlary olaryň ýadyna sal. Eşidýänleri heläkçilige eltmeden başga hiç bir zada peýda bermeyän söz dawalaryny çykarmazlygy Rebbiň huzurynda olara berk tabşyr. ¹⁵Hakykat sözüni dogry ulanyň, özüni gowy görülyän, utanmajak işçi hökmünde Hudaýa hödürlejek bolup gaýrat et. ¹⁶Ýaramaz, boş sözlerden gaça dur. Çünki bulara baş goşýanlar hudaýsyzlykda mundan beýläk-de ilerlärler. ¹⁷Olaryň sözleri rak kimin ýaýrar. Imeneýus bilen Filitus bular-dandyr. ¹⁸Olar direlişiň eýýäm bolup geçendigini aýtmak bilen hakykatdan azaşdylar, indi bolsa käbir adamlaryň imanyny dargadýarlar. ¹⁹Emma Hudaýyň berk binasy durandyr. Ol «Reb Özüniň-kileri tanaýandy», «Rebbiň adyna baglanan her kes ýamanlykdan uzak dursun» diýen sözler bilen möhürlidir.

²⁰Bir uly öýde diňe gyzył, kümüş gaplar däl, eýsem, agaç we toprakdan ýasalan gaplar-da bardyr. Olaryň käbiri abraýly, käbiri bolsa abraýsyz iş üçindir. ²¹Şeýlelikde, eger biri özüni bu abraýsyz işlerden tämizlese, onda ol hormatly maksatlara ýaraşykly, mukaddes edilen, hojaýynyna peýdaly we her bir oňat işe taýýar gap bolar. ²²Ýaşlyk höweslerinden gaç. Sap ýürek bilen Rebbi çagyrynlaryň ählisi bilen birlikde dogruyk, iman, söýgi we parahatlyk yzyna eýer. ²³Samsyk hem düşnüksiz jedellerden çekil. Çünki dawalaryň bulardan turýandygyny bilýänsiň. ²⁴Rebbiň guly dawalaşmaly däl, hemmelere mylakatly, öwretmäge ukyply, sabyrly bolmalydyr. ²⁵Özüne garşy bolanlary yumşaklyk bilen ýola getirmelidir. Hakykatyň bilimine ýeter ýaly, Hudaý olara, belki, bir toba ýoluny açar. ²⁶Şeýdip, olar aýylyp, islegini ýerine ýetirmekleri üçin özlərini tussag eden iblisiň duzagyndan gutular.

3-NJI BAP

Soňky günler

¹Şuny bil, soňky günlerde kyn pursatlar bolar. ²Çünki adamlar özüni söýýän, pula gyzan, öwünjeň, tekepbir, küpür gürlýji, ene-ata boýun egmeyän, gadyr bilmez, mukaddeslikden mahrum, ³doňýürek, barlyşyksyz, myjabatçy, nebsine buýurmazak, zalym we

ýagşylyga duşman bolar. ⁴Dönük, ätiýaçsyz, gopbamsy, lezzeti Hudaýdan köp söýýän, ⁵Hudaýyň ýolunda ýörän bolup, bu ýoluň güýjüni inkär edýänler çykar. Beýle adamlardan arany aç. ⁶Çünki ogrynça öylere girip, günäler bilen ýükli, dürli höwesler bilen äkidilýän, ⁷hemişe öwrenip-de, hiç haçan hakykat bilimine yetip bilmeýän gowşak aýallary tussag edýän adamlar bulardandyr. ⁸Ýannis bilen Ýambris Musa nähili garşy duran bolsa, bular-da, şonuň ýaly, hakykata garşy durýar. Olar pikirleri zaýalanan, imanda ret edilen adamlardyr. ⁹Emma ýene ilerläp bilmezler. Çünki öňküleri ýaly bularyň-da akylsyzlygy hemmelere belli bolar.

Timoteosa öwütler

¹⁰Sen bolsa meniň taglymatymy, özümi alyp barşymy, maksadymy, imanymy, sabrymy, söýgimi, çydamymy, ¹¹gören azardyr görgülerimi, meselem, Antakiýa, Konyýa we Listrada başymdan geçenleri berk yzarlaýyň. Men nähili azarlara döz geldim! Reb meni hemmesinden gutardy. ¹²Mesih Isada Hudaýyň ýoluna mynasyp ýaşamak isleýänleriň bary azar çeker. ¹³Emma erbet, kezzap adamlar aldap hem aldanyň, erbetlikde ýene ilerläp. ¹⁴Sen bolsa kimlerden öwrenendigiňi bilýänligiň üçin, öwrenen, doly ynanýan zatlaryňa bagly gal. ¹⁵Sen Mesih Isa bolan iman arkaly gutulyş üçin özüňi akyltar etmegi başaryň Mukaddes Ýazgylary oglanlykdan bäri bilýärsiň. ¹⁶Ýazgylaryň hemmesi Hudaýyň ylhamy bolup, Hudaý adamy her bir oňat iş üçin taýyn, kämil bolar ýaly, ¹⁷öwretmek, käýemek, ýola getirmek, dogrulykda terbiýelemek üçin peýdalydyr.

4-NJI BAP

¹Hudaýyň önünde, dirileriň hem ölüleriň üstünden höküm çykarjak Mesih Isanyň önünde Onuň gelmeginiň, Patyşalygynyň haky üçin saňa ündeýärin: ²Hudaýyň sözünü wagyz et. Pursat amatly bolsun, bolmasyn, taýýar bol. Ynsanlara doly sabyr, taglymat bilen käýe, ýola getir, öwüt-ündew et. ³Çünki şeýle bir zamana bolar, adamlar sagdyn taglymata çydaman, gulaklaryna ýakýan sözleri diňlejek bolup, öz höweslerine ýarasykly mugallymlar üýşürer. ⁴Gulaklaryny hakykatdan sowup, ertekilere tarap öwürer. ⁵Ýöne sen

her ýagdaýda hüşgär bol, görgi gör, bir Hoş Habarçy bolup işläp, hyzmatyňy bitir. ⁶Çünki men eýýäm Hudaýa hödürlenen şerap kimin dökülip durun, meniň bu dünýäden ötmeli wagtym geldi. ⁷Men oňat söweş alyp bardym, ýaryşy bitirdim, imany goradym. ⁸Mundan beýläk, dogrulyk täji meniň üçin taýýar durandyr. Adyl kazy Reb ol günde ony maňa, diňe maňa däl, eýsem, Onuň gelmegini söýýänleriň baryna-da berer.

Aýratyn islegler we salamlar

⁹Meniň ýanyma basym geljek bolup gaýrat et. ¹⁰Çünki Dima häzirki dünýäni söýýänligi üçin, meni taşlap Selanige gitdi. Kiriskis Galatýa, Titus hem Dalmatýa gitdi. ¹¹Ýanymda diňe Luka bar. Markusy alyp gaýt. Hyzmatymy ýerine ýetirmekde maňa kömegi deger. ¹²Tihikusy Efese ýolladym. ¹³Geleňde Troasda Karpyň ýanynda goýup gaýdan donumy, kitaplary, ylaýta-da, gaýyş kitaplary getir. ¹⁴Demirçi Isgender maňa kän ýamanlyk etdi. Reb oňa edenlerine görä almytyny berer. ¹⁵Sen hem ondan ägä bol. Çünki ol biziň sözlerimize gaty garşy durdy. ¹⁶Ilkinji goranmamda tarapymy tutan bolmady, gaýtam, hemmeler meni taşlap gitdiler. Munuň hasaby olardan soralmasyň. ¹⁷Ýöne Hudaýyň wagzy men arkaly doly yglan bolup, bütün milletler ony eşider ýaly, Reb ýanymda durup, meni güýçlendirdi, şeýlelikde, arslanyň agzyndan gutuldym. ¹⁸Reb hem meni ähli ýamanlykdan gutaryp, Gökdäki Patyşalygynda saklar. Ebedi şöhrat Onuňky bolsun! Omyň.

¹⁹Priskilla, Akila we Onisiforyň içersine salam aýt. ²⁰Erastus Korintosda galdy. Trofimusy hassaka Militosda goýup gaýtdym. ²¹Gyşdan öň geljek bolup gaýrat et. Ewulus, Pudens, Linus, Klawdiýa we bütün doganlar saňa salam aýdýar. ²²Reb Isa Mesih seniň ruhuň bilen bolsun! Hudaýyň merhemeti siz bilen bolsun! Omyň.

PAWLUSYŇ TITUSA HATY

1-NJI BAP

¹ Hudaýyň saýlanlarynyň imanyna görä, Hudaý ýoluna ýaraşykly bolan hakykat bilimine görä Hudaýyň guly, Isa Mesihniň resuly bolan men Pawlusdan salam! ² Meniň bu resullygym ýalan sözlemeyän Hudaýyň ezelden wada eden baky ýaşayşynyň umydyna daýanýar. ³ Halasgärimiz Hudaýyň buýrugy boýunça maňa tabşyrylan wagyzda Hudaý Öz sözünü amatly wagtynda aýan etdi. ⁴ Ortak imanymyza görä, hakyky oglum Titusa Ata Hudaý, Halasgärimiz Mesih Isa merhemet hem rehim etsin, parahatlyk bersin!

Titusyň Giritdäki wezipesi

⁵ Yza galan işleri düzeltmegiň, saňa buýruşym ýaly, her şäherde ýaşulular bellemegiň üçin, ine, şu sebäpden men seni Giritde goýup gaýtdym. ⁶ Kim müýnsüz, diňe bir aýalyň äri bolsa, iman eden, edepsizlikde aýyplanmadyk bolsa, terbiýeli çagalary bar bolsa, şony belle. ⁷ Çünki gözegçi, Hudaýyň öýüniň wekilidigi üçin, müýnsüz bolmalydyr. Başyna giden, gyzma, şeraba höwesjeň, uruşgan, haram gazanjyň yzynda ylgap ýörmän, ⁸ eýsem, myhmansöýer, ýagşylyk söýer, sagdyn düşünjeli, adalatly, takwa we nebsine buýrup bilýän kişi bolmalydyr. ⁹ Hem beýlekilere sagdyn taglymat bilen öwüt-ündew berip, hem-de garşy çykanlary dymdyrar ýaly, öwredilişi ýaly, ynamly söze ýapyşmalydyr. ¹⁰ Çünki pitneçi, ýaňra we aldawçy köp adamlar bardyr. Ylaýta-da, sünnetlilikden bolanlar bulardandyr. ¹¹ Olaryň agzyny baglamak gerek. Olar haksyz gazanç üçin, öwredilmesiz zatlary öwredip, öýleri bütinleý ýykýarlar.

¹² Aralaryndan biri, olaryň öz pygamberleriniň biri: «Giritliler hemişe ýalançy, ýaman haýwan, ýalta hajymelikdir» diýipdir. ¹³ Bu güwälik hakdyr. Şol sebäpli yehudy ertekilerine, hakykatdan azaşan adamlaryň buýruklaryna gulak asma, ¹⁴ gaýtam, imanda sagdyn bolmaklary üçin olara berk käýe. ¹⁵ Çünki tämiz yürekliler üçin bar zat tämizdir. Ýöne yüregi çirkililer, iman getirmedikler üçin hiç zat tämiz däldir, olaryň aň-düşünjeleri, ynsaplary-da çirklenendir. ¹⁶ Olar Hudaýy tanaýandyklaryny sözläp, edýän işleri bilen Ony inkär edýär. Olar ýigrenji, söze gulak asmaz bolup, hiç bir oňat işe ýararly däldir.

2-NJI BAP

Sagdyn taglymaty öwret

¹ Emma sen sagdyn taglymata ýaraşykly bolany öwret. ² Garry adamlara hüşgär, agras, sagdyn düşünjeli, imanda, söýgüde hem sabyrda sagdyn bolmalydyklaryny aýt. ³ Şonuň ýaly, garry aýallar hem myjabatçy, köp şerap guly däl-de, eýsem, ýaşayşlarynda sylgama mynasyp, ýagşylygy öwredýänler bolsun. ⁴ Onsoň olar Hudaýyň sözüne dil yetirmez ýaly, ýaş gelin-gyzlary öz ärlerini, çagalaryny söýýän, ⁵ sagdyn düşünjeli, päk, öýünde işeňňir, oňat we öz ärlerine tabyn bolmagy üçin ýetişdirip bilerler. ⁶ Şonuň ýaly-da, ýaş ýigitlere hem sagdyn düşünjeli bolmagy ünde. ⁷ Özüň oňat işler edip, olara her zatda görelde görkez.

⁸ Bize garşy bolanlar biz hakda aýdara hiç bir ýaman gep tapman utanar ýaly, taglymatynda sap, agras bolup, hiç kimiň aýyplap bilmejek sagdyn sözlerini aýt. ⁹ Gullara halasgär Hudaýymyzyň taglymaty her babatda bezär ýaly, hojaýynlaryna tabyn bolmagy, jogap gaýtarmak, ogurlamak, ¹⁰ bütinleý sadyklyk görkezip, hojaýynlaryny her zatda hoşnut etmegi ünde. ¹¹ Çünki Hudaýyň hemme ynsanlara gutulýş getiren merhemeti äşgär boldy. ¹² Bu merhemet bize, hudaýsyzlygy, dünýewi höwesleri ret edip, mübärekgä umydymyz bolan beýik Hudaý we halasgärimiz Mesih Isanyň şöhrat içinde gelmegine garaşyp, ¹³ häzirkä dünýäde sagdyn düşünjeli, dogry we Hudaýyň ýoluna mynasyp ýaşamagymyzy öwredýär. ¹⁴ Mesih hemme ýazykdan gutulyp, Özüne degişli, ýagşylyk etmäge yhlasly halk bolmagymyz üçin, bizi tämizlejek bolup, Özüni biziň

ugrumyzda pida etdi. ¹⁵ Bulary aýdyp, diňleýänlere dolý ygtyýar bilen öwüt-ündew et hem-de käýe. Hiç kim seni äsgermezlik etmesin.

3-NJI BAP

Dürli öwütler

¹ Hökümdarlara we häkimlere tabyn bolmagy, söze gulak asmagy, her bir oňat işe taýýar durmagy, ² hiç kimi ýamanlamazlygy, igenjeň bolman, mylaýym bolup, ähli adamlara ýumşaklyk görkezmeği imanlylaryň ýadyna sal. ³ Çünki bir wagtlar biz hem aň-düşünjesiz, söze gulak asmaz, ýolundan azaşan, dürli höweslere hem-de keyplere bakna, ýamanlyk hem görüplükde ýaşap, ýigrenji, biri-birlerini ýigrenýän adamlardy. ⁴ Ýöne halasgärimiz Hudaýyň ýagşylygy, yn-sana bolan söýgüsi äşgär bolanda, ⁵ Ol bizi dogrulyk bilen bitiren işlerimiz üçin däl-de, Öz rehimdarlygy bilen gutardy. ⁶ Biz Onuň merhemeti bilen aklanyp, baky ýaşayşyň umydy içinde Onuň mirasçylary bolar ýaly, ⁷ täzeden dogma ýuwşy bilen halasgärimiz Isa Mesihni saýasynda üstümize boletin döken Mukaddes Ruhunyň täzelemeği arkaly Ol bizi halas etdi. ⁸ Bu bir dogry sözdür. Hudaýa iman edenler ýagşy işleri ýerine ýetirmek üçin alada eder ýaly, men seniň bu zatlary nygtamagyňy isleýärin. Bular ynsanlar üçin oňat we peýdalydyr. ⁹ Boş jedellerden, nesil şejereleri we Mukaddes Kanun hakdaky çekişmelerden hem-de dawalardan çekil. Çünki bular peýdasyz, biderek zatlardyr. ¹⁰ Ara bölünişik salýan adamdan birinji we ikinji ündewden soň gaça dur. ¹¹ Beýle adamyň ýoldan azaşyp, günä edip, öz-özüne iş kesýänligini bilýänsiň.

Islegler we salamlar

¹² Artemasy ýa-da Tihikusy seniň ýanyňa ýollamda, Nikopolise – meniň ýanyma geljek bolup gaýrat et. Çünki gýşy ol ýerde geçirmegi ýüregime düwdüm. ¹³ Kanunçy Zenas bilen Apollosy ýola salaňda, hiç bir yetmezçilikleri bolmaz ýaly, olaryň gamlaryny iy. ¹⁴ Biziňkiler hem miwesiz ömür sürmez ýaly, gerekli zerurlyklara kömek üçin oňat işleri ýerine ýetirmegi öwrensinler. ¹⁵ Meniň ýanymdakylaryň hemmesi saňa salam aýdýar. Imanda bizi söýýänlere salam aýt. Hudaýyň merhemeti siziň baryňyz bilen bolsun! Omyň.

PAWLUSYŇ FILIMUNA HATY

¹ Mesih Isanyň ugrunda bendi bolan men, Pawlusdan, Timoteos dogandan, söýgüli işdeşimiz bolan sen Filimuna, ² aýal doganymyz Affiýa, söweşdeş ýoldaşymyz Arhipusa we seniň öýüňdäki imanlylar ýygnaýna salam! ³ Atamyz Hudaý, Reb Isa Mesih size merhemet etsin, parahatlyk bersin. Şükür we dogma ⁴ seniň Reb Isa bolan imanyňy, bütin mukaddeslere bolan söýgiňi eşidip, Hudaýyma şükür edýärin. ⁵ Seni dogalarymda elmydama ýatlaýaryn. ⁶ Mesihde özüňize degişli bütin ýagşy zatlary biler ýaly, özüňdäki imany beýlekiler bilen paylaşmakda täsirli bolmagyň üçin dogma edýärin. ⁷ Sebäbi men seniň söýgiň arkaly uly şatlyk hem teselli tapdym, çünki, eý dogan, seniň saýaňda bütin mukaddesleriň ýüregine yn-jalyk berildi. Pawlusyň Onesimus baradaky haýyşy ⁸ şu sebäpden gerekli bolanyňy saňa buýurmaga Mesihde uly batyrlıgym bol-sa-da, ⁹ men, garry Pawlus, şu wagt hem Mesih Isanyň ugrunda bendiniň biri hökmünde söýginiň hatyrasyna senden haýyş etmegi eý görýärin. ¹⁰ Men tussagdakam özüme atalyk eden, ¹¹ bir wagtlar saňa peýdasyz, ýöne şindi hem saňa, hem maňa peýdasy degýän oglum Onesimus üçin senden haýyş edýärin. ¹² Ony, ýagny ýürejigimi yzyna saňa ýollaýaryn, ony kabul et. ¹³ Hoş Habaryň ugrunda tussagdakam, seniň ýeriňe maňa hyzmat etmegi üçin, ony öz ýanymda alyp galmak isleýärdim, ¹⁴ ýöne etjek ýagşylygyň mejbury ýaly däl-de, meyletin bolar ýaly, senden soragsyz hiç bir zady etmek isleme-dim. ¹⁵ Belki-de, onuň wagtlayynça senden aýrylmany, ony hemişelik yzyna almagyň üçin bolandyr. ¹⁶ Ony indi bir gul däl-de, guldandan artykmaç söýgüli dogan hökmünde yzyna alarsyň. Ol ylaýta-da meniň üçin, has-da seniň üçin hem bedende, hem-de Rebde

bir söygüli dogandyr. ¹⁷ Şoňa görä, meni öz ýoldaşyň hökmünde görýän bolsaň, ony meni kabul edýän ýaly kabul et. ¹⁸ Ol saňa her hili erbetlik eden bolsa ýa-da bir borjy bar bolsa, muny maňa ýaz. ¹⁹ Men Pawlus, muny öz elim bilen ýazýaryn, özüm bererin. Seniň hem öz ýaşayşyň bilen maňa borçludygyny aýtmagymyň geregi yok. ²⁰ Hawa, dogan, Rebde maňa bir peýdaň degsin, Mesihde ýüregime ynjalık ber. ²¹ Sözüme gulak asjagyňa ynam edip, aýdanlarymdan hem känräk etjegini bilip saňa ýazýaryn. ²² Şonuň bilen birlikde, maňa-da galara ýer taýynla. Çünki dogalaryňyz arkaly size bagyşlanaryn diýen umydym bar.

Salamlar

²³ Mesih Isa ugrunda meniň bilen tussagda bile bolýan Epafra, ²⁴ işdeşlerim Markus, Aristarkus, Dima we Luka saňa salam aýdýarlar. ²⁵ Rebbimiz Isa Mesihniň merhemeti siziň ruhuňyz bilen bolsun! Omyň.

ÝEWREÝLERE HAT

1-NJI BAP

Ogul perişdelerden üstündir

¹ Hudaý gadym zamanlarda pygamberler arkaly ençeme gezek dürli ýollar bilen atalarymyz bilen gepleşipdir. ² Ol soňky wagtlarda hem bar zadyň mirasçysy edip belläni we Ol arkaly älemi ýaradan Oglunda biziň bilen gepleşdi. ³ Ogul Hudaýyň şöhratynyň ýalkymy, Onuň barlygynyň keşbi bolup, bar zady gudratly sözi bilen saklap, bizi günälerden tämizländen soň, Gökde Şöhratlynyň sagyn-da oturdy. ⁴ Ol perişdelerden näçe üstün ady miras alan bolsa, şonça-da olardan üstün boldy. ⁵ Çünki Hudaý heý-de perişdeleriň birine: «Sen Meniň Oglumsyň, Men bu gün Seniň Atañ boldum», «Men Oňa Ata, Ol-da Maňa Ogul bolar» diýipmi? ⁶ Ýene Hudaý Özünüň ilkinji doglan Ogluny dünýä iberende: «Hudaýyň ähli perişdeleri Oňa sežde etsin» diýýär. ⁷ Perişdeler hakda: «Ol perişdelerini ýel, hyzmatkärlerini ot ýalny edýändir» diýýän bolsa, ⁸ Ogly hakda: «Eý Hudaý, Seniň tagtyň bakydyr, dogrulyk hasasy Seniň Patşalygynyň hasasydyr» diýýär. ⁹ «Sen dogrulygy söýüp, kanunsyzlygy ýigrendiň. Munuň üçin Hudaý - Seniň Hudaýyň Seni şatlyk ýagy bilen ýoldaşlaryňdan artyk mesh etdi». ¹⁰ Ýa Reb, başlangyçda Ýeriň düybünü Sen tutduň. Gök hem Seniň elleriňniň işidir. ¹¹ Olar yogalar, diňe Sen galarsyň. Hemmesi bir eşik ýaly köneler. ¹² Olary bir geýim ýaly düýrersiň, olar üýtgär. Emma Sen şol duruşuňa durarsyň, Seniň ýyllaryň tükenmez». ¹³ Hudaý perişdeleriň birine heý: «Duşmanlaryňy aýaklaryň astyna basgançak edýänçäm, Meniň sa gymda otur» diýipmi? ¹⁴ Perişdeleriň ählisi gutulyşy miras aljaklara hyzmat etmek üçin iberilen hyzmatkär ruhlar dälmi näme?

2-NJI BAP*Uly gutulyş*

¹ Şonuň üçin eşidenlerimizden daşlaşmaz ýaly, olara has köp üns bermelidir. ² Çünki perişdeler arkaly aýdylan söz berk bolup, her bir jenaýat, söze gulak asmazlyk öz adalatly almytyny alan bolsa, ³ Onda şeýle uly gutulyşy görmezlige salsak, biz nähili gaçyp bileris? Bu gutulyşy ozal başda Reb yglan etdi, Ondan eşidenler bolsa ony bize tassykladylar. ⁴ Hudaý hem muňa alamatlar, mugyzzalar, dürli gudratlar, Öz islegi boýunça paýlan Mukaddes Ruh sylaglary bilen güwälik etdi.

Isa imanlylara dogan diýmekden utanmaýar

⁵ Ol biziň gürrüňini edýän geljekki dünýämizi perişdelere tabyn edenok. ⁶ Ýöne biri bir ýerde şeýle güwä geçip diýdi: «Sen ony ýatlar ýaly, ynsan näme? Oňa üns berer ýaly, ynsan ogly näme? ⁷ Ony perişdelerden az-kem* pes tutduň. Şöhret hem hormat täjini Oňa geýdirip, Öz elleriň işleriniň üstünde Ony oturdýň. ⁸ Bar zady Onuň aýaklarynyň astynda goýduň». Hudaý bar zady Oňa tabyn etdi, Oňa bagly däl zat goýmady. Ýöne welin hemme zadyň Oňa baglydygyny biz entek görmeýäris. ⁹ Emma perişdelerden az-kem pes tutulan Isa Hudaýyň merhemeti bilen her ynsan üçin ölümü dardar ýaly, gören ölüm görgüsi üçin şöhrat hem hormat täjiniň geýdirilenini görýäris. ¹⁰ Ençeme ogullary şöhrata yetirýärkä, olaryň gutulyşynyň Önbaşçysyny görgüler arkaly kämillige ýetirmek hemme zadyň Özi üçin we Özi arkaly bar bolan Hudaýa ýaraşyklydy. ¹¹ Çünki mukaddes eden bilen mukaddes edileneriň hemmesi bir Atadandyr. Şonuň üçin hem Isa olara dogan diýmekden utanmaýar. Şeýle diýýär: ¹² «Seniň adyňy doganlaryma yglan ederin, ýyg-nagyň ortarynda Saňa öwgüli nagmalar aýdaryn». ¹³ Ýene: «Men Oňa ynam ederin», «Ine, Men we Hudaýyň Maňa beren çagalary» diýýär. ¹⁴ Çagalaryň et hem gandandygyna görä, Özi hem olaryňky bilen bir adam sypatyna girdi. Ol muny ölüm güýjüne eye bolany,

* 2:7 *Az-kem* – ýa-da: «az wagtlaýyn».

ýagny iblisi ölüm arkaly ýogaltjak, ¹⁵ ömürboýy ölüm gorkusy zerarly gul bolanlaryň hemmesini erkinlige ýetirjek bolup etdi. ¹⁶ Çünki Ol, elbetde, perişdelere ýardam etmän, Ybraýymyň neslinden bolanlara ýardam edýär. ¹⁷ Şonuň üçin Ol halkyň günälerini Hudaýa bagyşlatmak, Hudaýyň gullugynda rehimdar hem sadyk Baş Ruhany bolmak üçin, her taýdan doganlaryna meňzemeli boldy. ¹⁸ Şeýlelik bilen, synalanda Özüniň görgi gören zatlarynda synalýanlara kömek bermegi başaýar.

3-NJI BAP*Isa we Musa*

¹ Şonuň üçin, eý, asmandan gelen çakylyga şarik bolan mukaddes doganlar, biziň ykrar eden imanymyzyň Resuly hem Baş Ruhany-sy Isa serediň. ² Ol Musanyň, Hudaýyň tutuş öýünde sadyk galýşy ýaly, Özünü belläne wepadar galdy. ³ Öýi ýasanyň öýden kân hormat görşi ýaly, Isa-da Musanyňkydan beýik şöhrata mynasyp görüldi. ⁴ Çünki her öý biri tarapyndan ýasalýar, Hudaý bolsa bar zady ýasandyr. ⁵ Musa geljekde sözlenjek sözlere güwä geçmek üçin, Hudaýyň bütin öýünde bir hyzmatkär bolup sadyk galdy. ⁶ Emma Mesih Onuň öýüne jogapkär Ogul hökmünde sadykdyr. Batyrlygymyzy, magtanýan umydymyzy soňuna çenli berk saklasak, Onuň öýi bizdiris.

Imansyzlyk barada duýdurýş

⁷ Şonuň üçin Mukaddes Ruhanyň aýdyşy ýaly: «Bu gün Onuň sesini eşitseňiz, ⁸ çölde synalan gününizdäki pitnede bolşy ýaly, ýüregiňizi gatatmaň. ⁹ Atalaryňyz ol ýerde Meni barlap synadylar, kyrk ýyllap Meniň edýänlerimi görüp gezdiler. ¹⁰ Şonuň üçin Men bu nesle gaharlanyp: olar elmydam ýüreklerinde azaşýar, Meniň ýollarymy bilmediler diýdim. ¹¹ Gaharlananymda: olar dynclyk ülkäme girmez! diýip ant içdim». ¹² Eý doganlar, habardar boluň, siziň biriňizde diri Hudaýdan daşlaşan imansyzlygyň erbet ýüregi bolaymasyn. ¹³ Siziň hiç biriňiziň ýüregiňiz günäniň aldawçylygy bilen gatamaz ýaly, «gün şu gündür» diýilýärkä, her gün biri-biriňizi ruhlandyryň. ¹⁴ Çünki başlangyçdaky ynamy soňuna çenli berk

saklasak, bu Mesihe şarik boldugymyzdyr. ¹⁵ Ozal aýdylyşy ýaly, «Bu gün Onuň sesini eşitseňiz, pitnede bolşy ýaly, ýüregiňizi gatatmaň». ¹⁶ Onuň sesini eşidip hem pitne turzanlar kimlerdi? Musa arkaly Müsürden çykarylanlaryň hemmesi dälmi? ¹⁷ Hudaý kyrk ýyllap kime gaharlandy? Günä edip, maslyklary çölde serlip galanlara dälmi? ¹⁸ Sözüne gulak asmaýanlardan başga Öz dynçlyk ülkesine kimler girmez diýip ant içdi? ¹⁹ Biz, imansyzlyk edendikleri üçin, olaryň girip bilmändiklerini görýäris.

4-NJI BAP

Hudaýyň dynçlyk ülkesi

¹ Şonuň üçin Onuň dynçlyk ülkesine girme wadasy heniz ýerindeligine görä, sizden biri muňa ýetmän galaýmasyn diýip gorkuda bolalyň. ² Çünki Hoş Habar bize wagyz edilişi ýaly, olara-da wagyz edildi, ýöne eşiden sözlerini iman bilen utgaşdyrmandyklary üçin, onuň olara peýdasy bolmady. ³ Dünýäniň ýaradylyşynyň başynda işlerini tamamlan Hudaýyň: «Gaharlananymda: olar dynçlyk ülkäme girmezler diýip ant içdim» diýşi ýaly, biz iman getirenler bu dynçlyga gireris. ⁴ Çünki bir ýerde yedinji gün hakda: «Ýedilenji gün Hudaý ähli işini tamamlady we şol gün dynç aldy» diýipdir. ⁵ Ýene-de şol ýerde: «Olar dynçlyk ülkäme girmez» diýýär. ⁶ Şeýlelikde, Hoş Habary ilki eşidenler söze gulak asmandyklary üçin, ol dynçlyga girip bilmediler, ýöne käbir girjekler bar. ⁷ Şonuň üçin Hudaý köp wagtdan soň, Dawut arkaly aýdylyşy ýaly: «Bu gün Onuň sesini eşitseňiz, ýüregiňizi gatatmaň» diýende, «bu gün» diýmek bilen ýene bir günü belleýär. ⁸ Çünki Ýeşu olary dynçlyga ýetiren bolsa, onda Hudaý mundan soň başga günün gürrüňini etmezdi. ⁹ Şeýlelikde, Hudaýyň halky üçin ýene bir sabat gününüň dynçlygy galýar. ¹⁰ Hudaý Öz işlerinden nähili dynç alan bolsa, Onuň dynçlygyna giren hem öz işlerinden şeýle dynç alandyr. ¹¹ Şeýlelikde, hiç kim olaryň pitnesinden görelde alyp ýykylmaz ýaly, ol dynçlyga girmek üçin gaýrat edeliň. ¹² Hudaýyň sözi diri hem täsirlidir, her bir iki ýüzli gylyçdan kesgirdir. Ol jan hem ruhy, bogunlary hem ýiligi bölýänçä batýandyr, ýüregiň düşünjeleridir niýetlerine

höküm edýändir. ¹³ Hudaýdan gizlin hiç bir mahluk ýokdur, hasap bermeli Hudaýymyzyň gözleriniň önünde ähli zat ýalaňaç hem açykdyr.

Baş ruhanymyz Isa

¹⁴ Gökden geçen uly Baş Ruhanymyz, Hudaýyň Ogly Isamyzyň barlygyna görä, ykrar eden imanymyzy berk tutalyň. ¹⁵ Çünki biziň ejizliklerimize gynanyp bilmeýän däl, eýsem, her zatda biziň ýaly synalyp, günä etmedik bir Baş Ruhanymyz bardyr. ¹⁶ Rehimdarlyga gowşup, gerek wagtynda bize kömek berjek merhemeti tapar ýaly, Hudaýyň merhemet tagtyna ynam bilen golaýlaşalyň.

5-NJI BAP

¹ Her bir baş ruhany, günäleriň tölegine sylaglar hem gurbanlar hödürlär ýaly, adamlar arasyndan saýlanyp, Hudaýa degişli zatlarda olara wekillik etmek üçin bellenýär. ² Nadanlara, yoldan azaşanlara ýumşak bolmagy başaryar, çünki özüniň hem ejizlikleri bar. ³ Ol şu sebäpli halk üçin bolşy ýaly, öz günäleri üçin hem gurban bermäge borçludyr. ⁴ Adam baş ruhany bolma hormatyny öz-özüne berip bilenok. Ol Harun ýaly, Hudaý tarapyndan çagyrylyp alýar. ⁵ Şonuň ýaly, Mesih hem baş ruhany bolmak üçin öz-özünü şöhratlandyranok, Ony «Sen Meniň Oglumsyň, Men bu gün Seniň Ataň boldum» diýen şöhratlandyrdy. ⁶ Başga bir ýerde-de diýýär: «Melkisedek düzgüni boýunça, Sen hemişelik ruhanysyň». ⁷ Mesih ýer yüzünde bolan günlerinde Özüni ölümden gutarmagy başaryan Hudaýa uly perýat, gözýaşlar bilen dogalar hem ýalbaryşlar hödürläp, takwalygy üçin eşidildi. ⁸ Ol Ogul hem bolsa, gören görgülerinden söze gulak asmagy öwrendi. ⁹ Kämilleşdirilip, Hudaý tarapyndan Melkisedek düzgüni boýunça Baş Ruhany adyny aldy. ¹⁰ Sözüne gulak asanlaryň hemmesi üçin baky gutulyş çeşmesi boldy.

Kämilige tarap ilerläliň

¹¹ Bu barada berjek köp gürrüňimiz bar, ýöne siziň eşitmäge isleg-sizligiňiz üçin, düşündürmek kyn. ¹² Öwrediji bolmaly wagtyňyz gelip yeten hem bolsa, siz biriniň Hudaýyň sözünüň ilkinji esaslaryny

gaýtadan özüňize öwretmegine mätäç. Size agyr damak däl-de, süýt gerek. ¹³ Kim süýt emýän bolsa, ol çaga, dogrulyk sözünde tejribesizdir. ¹⁴ Agyr damak kemala gelenlere, ýagny saýgarma ukyplary ýagşy bilen ýamany tanamaga öwrenişdirilip, terbiye edilenlere berilýändir.

6-NJY BAP

¹ Şonuň üçin Mesih baradaky başlangyç tälimi yzda galdyryp, ölüm getirýän işlerden toba etmäniň, Hudaýa imanyň, ² çokundymalar, el goýmalar, ölüleriň direlişi we ebedi höküm baradaky taglymatyň düýbünü ýañadandan tutman, kämillige tarap ilerläliň. ³ Hawa, Hudaý rugsat berse, muny edeliň*. ⁴ Çünki bir gezek ýagtyldyp, asman sylagyny dadyp, Mukaddes Ruha şarik edilip, ⁵ Hudaýyň oňat sözünü, geljekki döwrüň güýçli işlerini dadanyndan soň, ⁶ ýoldan çykanlary toba üçin ýañadandan täzelemek mümkin däl. Sebäbi olar Hudaýyň Ogluny özlere üçin gaýtadan haça çüýläp, biabray edýärler. ⁷ Üstüne ýgy-ýgydan düşen ýagyşdan içýän, özüni bejerene peýdaly ösümlükler bitirýän yere Hudaý bereket inderyär. ⁸ Emma tikendir gyzgany bitirýän ýer dereksizdir, gargyşa golaýdyr, soň ýanmakdyr. ⁹ Eý söýgüli doganlar, biz beýle geplesek-de, siziň gutulyş babatda has oňat zatlara eýediginize ynanyrys. ¹⁰ Hudaý siziň işiňizi, mukaddeslere hyzmat edip hem-de hyzmat etmegi dowam etdirmek bilen, Öz adyna görkezen söýgiňizi unudar ýaly, adalatsyz däl. ¹¹ Biz, siz ýalta bolman, gaýtam, wada edilenleri iman hem sabyr arkaly miras alanlardan görelde alar ýaly, ¹² umydyňyzdan doly arkaýyn bolmak üçin, her biriňiziň şol gaýraty soňuna çenli görkezmeňizi isleýäris.

Hudaýyň wadasy

¹³ Hudaý Ybraýyma wada berende, Özünden uly bolan biriniň adyndan ant içip bilmäni üçin, Öz adyndan ant içip: ¹⁴ «Hakykattan-da, saňa berekedi boldan bererin, seniň zürýadyňy gaty köpelderin» diýdi. ¹⁵ Şeýlelikde, sabyrly garaşan Ybraýym wada ýetdi. ¹⁶ Adamlar özünden ulynyň adyndan ant içýär. Olar üçin ant aýdylany

* ^{6:3} *Edeliň* - in gadymy golyzmalarda: «ederis».

tassyklap, hemme jedelleri soňlaýar. ¹⁷ Şonuň üçin Hudaý-da Öz maksadyňyň üýtgeşsizligini wadanyň mirasçylaryna has anyk görkezjek bolup, wadany ant bilen tassyklady. ¹⁸ Ol muny öňümüzde goýlan umyda ýapysjak bolup gaçan biziň Hudaýyň ýalan sözlemegi mümkin bolmadyk iki üýtgeşsiz zady arkaly uly teselli tapmagymyz üçin etdi. ¹⁹ Biziň jan labyry ýaly ynamly hem berk bolan bu umydymyz tutyňyň aňrysna geçýändir. ²⁰ Isa Melkisedek düzgüni boýunça ebedi Baş Ruhany bolup, önbaşçymyz hökmünde biziň üçin ol ýere girdi.

7-NJI BAP

Ruhany Melkisedek

¹ Bu Melkisedek Salem patyşasy hem-de beýik Hudaýyň ruhanysydy. Ol patyşalary derbi-dagyn edip gelýän Ybraýymy garşylap, oňa ak pata berdi. ² Ybraýym hem oňa bar zadyň ondan birini berdi. «Melkisedek» ozal adyňyň manysy boýunça «dogrulyk patyşasydyr», soň hem «Salem patyşasy», ýagny parahatlyk patyşasydyr. ³ Onuň atasy, enesi, nesil şejeresi belli däl. Günleriniň ne başy, ne-de ömrüniň soňy bar. Ýöne Hudaýyň Ogluna menzedilip, mydamlık ruhany bolup galýar. ⁴ Biziň uly atamyz Ybraýymyň alan oljalaryndan ondan birini beren bu adamy, görüň, nähili uly! ⁵ Lewi ogullaryndan bolup, ruhanylyk wezipesini alanlaryň halkdan, ýagny Ybraýymyň tohumyndan hem bolsalar, öz doganlaryndan Mukaddes Kanun boýunça ondan birini almaly diýen buýruklary bardy. ⁶ Emma Melkisedek Lewi neslinden bolmasa-da, wadalary alan Ybraýymdan ondan birini alyp, oňa ak pata beripdir. ⁷ Kiçiniň ak patany özünden uludan alýandygy gürrüňsizdir. ⁸ Bu ýerde ölümli adamlar ondan birini alýar, ýöne ol ýerde ýaşayanlygyna güwälik berilýän alýar. ⁹ Hatda ondan birini alan Lewi hem Ybraýym arkaly ondan bir beripdir diýseň boljak. ¹⁰ Çünki Melkisedek Ybraýymy garşylan mahaly Lewi entek atasynyň bilindedi.

Täze ruhanylyk düzgüni

¹¹ Şeýlelikde, kämillige lewili ruhanylyk arkaly ýetilýän bolsa - çünki halk bu ruhanylyk astynda Mukaddes Kanuna gowuşdy - onda Harun düzgüni boýunça däl-de, Melkisedek düzgüni boýunça

başga bir ruhanyňyň gelmegi nämä gerekdi? ¹² Çünki ruhanylyk üýtgände, Kanunyň hem üýtgemegi zerurdyr. ¹³ Beýle gürrüni edilýän adam başga taýpadan. Bu taýpadan hiç kim gurbanlyk edilýän ýerde hyzmat etmändir. ¹⁴ Rebbimiziň Iuda taýpasyndandygy aýdyň. Musa bu taýpadan gürrün edende, ruhanylar hakda hiç bir zat aýtmady. ¹⁵ Melkisedege meňzeş başga bir ruhanyňyň ýüze çykmagy bu aýdanymyzy öňküsinden hem aýdyňrak görkezýär. ¹⁶ Ol, Kanunyň ata-baba baradaky şertine görä däl-de, tükenmez ýaşayşyň güýjüne görä ruhany bolupdyr. ¹⁷ Çünki «Melkisedek düzgüni boýunça, sen hemişelik ruhansyň» diýip güwä geçilýär. ¹⁸ Ozalky buýruk gowşaklygy hem peýdasyzdygy zerarly ýatyryldy. ¹⁹ Çünki Kanun hiç bir zady kämilleşdirmedi. Munuň ýerine bizi Hudaýa ýakynladýan öňkünden oňat bir umyt berildi. ²⁰ Bu antsyz bolmady. Beýlekiler bolsa antsyz ruhany bolupdylar. ²¹ Emma Ol özüne: «Reb ant içdi, Ol dänmez. Sen mydamlyk ruhansyň» diýeniň anty arkaly ruhany boldy. ²² Isa bu ant bilen has oňat ähtiň kepili boldy. ²³ Ozalky ruhanylar köpdüler. Çünki ölüm olaryň wezipede galmagyny bökdeýärdi. ²⁴ Emma Isanyň baky galyňlygy üçin, üýtgesiz ruhanylygy bardyr. ²⁵ Şu sebäpden Ol Özi arkaly Hudaýa ýakynlaşanlary bütinleý gutarmagy başaryar. Çünki olara töwella etmek üçin hemişe diri.

Täze ähtiň Baş Ruhansy

²⁶ Bize şeýle, mukaddes, ýazyksyz, çirksiz, günäkärlerden arany açan we Gökden ýokary çykarylan Baş Ruhany gerekdi. ²⁷ Ol beýleki ruhanylar ýaly, her gün öňürti öz günäleri, soňra-da halkyň günäleri üçin gurban hödürlemäge mejbur däl. Çünki Ol Özünü hödürlemek bilen, muny bir gezekde bitirdi. ²⁸ Mukaddes Kanun ejiz adamlary baş ruhany edip belleýär, kanundan soň gelen ant sözi bolsa Hudaýyň hemişelik kämilleşdirilen Ogluny Baş Ruhany edip goýdy.

8-NJI BAP

¹ Aýdanlarymyzyň özeni şunda: biziň Gökde, hemmeden Ulynyň tagtynyň sagynda oturyp, ² Mukaddes ýeriň, ýagny ynsanyň däl-de, Rebbiň guran hakyky çadyrynyň hyzmatyny edýän bir Baş

Ruhanymyz bar. ³ Her bir baş ruhany sylaglar hem gurbanlar hödürlemek üçin bellenýär. Bu sebäpden biziň Baş Ruhanymyzyň hem hödürläre bir zady bolmaly. ⁴ Özi ýer yüzünde bolan bolsa, Mukaddes Kanun boýunça sylaglary hödürleýänleriň barlygy üçin, Ol ruhany bolmazdy. ⁵ Bular Musa berlen görkezmä görä, asmana degişli zatlaryň nusgasy hem kölegesine hyzmat edýärlər. Çünki Musa çadyry gurajak bolup ýörkä, Hudaý oňa: «Ähli zady dagda saňa görkezilen nusga görä etjek bol» diýipdi. ⁶ Indi bolsa Isa has oňat wadalar üstünde guralan has oňat ähtiň töwellaçysy bolşy ýaly, soňça-da uly gulluga eýe boldy. ⁷ Ilkinji äht müýnsüz bolan bolsady, onda ikinji gerekli bolmazdy. ⁸ Çünki Hudaý Öz halkyny müýnli görüp, şeýle diýýär: «Ine Ysraýyl halky bilen, Ýahuda halky bilen täze äht baglaşjak günlerim gelýär. Reb şeýle diýýär. ⁹ Bu olaryň atalaryny Mūsūr yurdundan çykarjak bolup, ellerinden tutan günüm olar bilen baglan ähtim ýaly bolmaz. Çünki olar ähtime bagly bolup galmadylar, Men hem olary indemedim, Reb diýýär. ¹⁰ Ol günlerden soň, Reb diýýär, Ysraýyl halky bilen baglaşjak ähtim ine, şu: Öz kanunlarymy olaryň aňyna berip, bulary ýüreklerine yazarın. Men olaryň Hudaýy, olar hem Meniň halkym bolar. ¹¹ Indi hiç kim öz goňşusyna*, hiç kim öz doganyna: Rebbi tanaň diýip öwretmez. Çünki kiçisinden ulusyna çenli, olaryň bary Meni tanar. ¹² Olaryň nädogruyklaryna rehimli bolaryn, günälerini hiç haçan ýada salmaryn». ¹³ Hudaý «täze äht» diýmek bilen, ilkinjiniň könelendigini görkezýär. Wagty geçen, könelen zat bolsa ýogalmaga golaýdyr.

9-NJY BAP

Dünyewi ybadathana

¹ Ilkinji ähtiň hem ybadat dessurlary, dünyewi ybadathanasy bardy. ² Bir çadyr gurlupdy. Mukaddes Jaý diýilýän birinji bölümde şemdan, saçak, Hudaýa hödürlenip goýlan çörekler bolar. ³ Ikinji tutynyň aňyrsynda Iň Mukaddes Jaý diýilýän içki bölüm bardy. Altyn buhurdan, bütinleý gyzyl bilen gaplanan äht sandygy bu yerdedi. ⁴ Sandygyň içinde gyzyl dan ýasalan manna gaby, Harunyň

* 8:11 *Goňşy* – iň gadymy golýazmalarda: «ildeş».

güllän hasasy, yüzi ýazgylý daş sahypalar bardy. ⁵ Sandygyň üstünde günäleriň ötülyän yerine kölege salyp duran şöhrat kerubileri* bolardy. Ýöne entek bulardan birin-birin gürrüň edip bilmeyäris. ⁶ Şeýle gurluşda ruhanylar mydama çadyryň ilkinji bölümüne girip, Hudaýa hyzmatlaryny berjaý edýär. ⁷ Emma içki bölüme ýylda bir gezek diňe baş ruhany girýär. Ol hem özi üçin, halkyň nadanlykdan eden ýazyklary üçin hödürlän gurbanynyň gany bolmasa, girip bilmez. ⁸ Şeýlelikde, Mukaddes Ruh çadyryň ilkinji bölümi barka, mukaddes ýere gidýän ýoluň heniz belli däldigini görkezýär. ⁹ Bu-da häzirkä zaman üçin bir mysal bolup, hödürlenlen sylaglar hem gurbanlaryň ybadat eden adamyň wyždanyny kämilleşdirmegi başaranlygyny görkezýär. ¹⁰ Bular diňe iýme, içme we dürli dini ýuwunmalara degişli bolup, täze düzgüniň başlangyjyna çenli goýlan beden baradaky dessurlardyr.

Mesihniň gany

¹¹ Emma Mesih geljekki oňat işleriň baş ruhansy bolup geldi. Ol ynsan eli bilen ýasalmadyk, ýagny bu ýaradylyşdan bolmadyk has uly, has kämil çadyrdan geçip, ¹² Mukaddes ýere girip, erkekleriň, göleleriň gany bilen däl-de, Öz gany bilen bir gezekde ebedi gutulyşy gazandy. ¹³ Çünki erkekler bilen öküzleriň gany, hapalaryň tämizligi üçin göläniň olaryň üstüne sepilýän küli olary mukaddes edýän bolsa, ¹⁴ onda Özüni ebedi Ruh arkaly Hudaýa müýnsüz hödürlän Mesihniň gany diri Hudaýa ybadat etmegimiz üçin biziň ynsabymyzy ölüm getirýän işlerden näçe artykmaç tämizlä! ¹⁵ Şu sebäpli hem, Mesih birinji äht astynda edilen jenaýatlary bagyşlatjak bolup, gutulyş gazandyryan gurban hökmünde öldi, çagyrylanlar ebedi mirasy alsynlar diýip, täze ähtiň töwellaçysy boldy. ¹⁶ Çünki wesýetnamanyň bar ýerinde wesýet edeniň ölenini subut etmek gerekdir. ¹⁷ Çünki wesýetnama diňe biri öleden soň kanunydyr. Wesýet eden şindi dirikä, wesýetnamanyň asla güýji bolmaz. ¹⁸ Şu sebäpli birinji äht hem gansyz berkarar edilmedi. ¹⁹ Musa Mukaddes Kanunyň her buýrugyny bütin halka bildirenden soň, gyp-gyzyl ýüni,

* ^{9:5} *Kerubi* – perişde.

zufa otuny, suw bilen göleleriň hem-de erkekleriň ganyny alyp, kitabyň, bütin halkyň üstüne sepip: ²⁰ «Bu Hudaýyň size buýran ähtiniň ganydyr» diýdi. ²¹ Şeýle hem, çadyryň, ybadatda ulanylyan ähli gaplaryň üstüne-de gan sepdi. ²² Mukaddes Kanun boýunça zatlaryň hemmesi diýen ýaly gan bilen tämizlenýär. Gan dökülmän, bagyşlanma bolmaz. ²³ Şeýlelikde, Gökde bolan zatlaryň nusgalaryny bu gurbanlar bilen, ýöne Gökdeki asyllaryny bulardan gowy gurbanlar bilen tämizlemek gerekdi. ²⁴ Çünki Mesih aslyň nusgasy bolup, ynsan eli bilen ýasalan mukaddes ýere däl-de, biziň üçin Hudaýyň önünde görünjek bolup, asyl Göge girdi. ²⁵ Ol baş ruhanyň ýylyň-ýylyna kesekiniň gany bilen İň Mukaddes Jaýa girişiniň tersine, Özüni öwran-öwran hödürlemek üçin hem Göge girmedi. ²⁶ Beýle bolsa, Ol dünýäniň gurluşyndan bäri öwran-öwran ölmeli bolardy. Emma indi bir gezekde Özüni gurban etmek bilen, günäni aradan aýyrmak üçin döwürleriň ahyrynda görüldi. ²⁷ Bir gezek ölüp hem ondan soň höküm edilmek ynsanlaryň ýazgdynda nähili bar bolsa, ²⁸ şonuň ýaly, Mesih hem köp adamlaryň günälerini götermek üçin, bir gezek gurban edildi. Emma ol ikinji gezek günäni götermek üçin däl-de, Özüne garaşýanlara gutulyş getirmek üçin görner.

10-NJY BAP

İň soňky gurban

¹ Mukaddes Kanun geljekki oňat zatlaryň asly däl-de, kölegesidir. Şu sebäpli her ýyl üzüksiz hödürlenlen şol bir gurbanlar bilen Hudaýa ýakynlanlary hiç haçan kämillige ýetirip bilmez. ² Ýetirip bilsedi, onda gurban hödürlemek bes edilmezmi? Çünki ybadat edenlerde bir gezek günäden tämizlenenden soň, indi günä aňy galmazdy. ³ Emma ol gurbanlar günäleriň barlygyny her ýyl ýada salýar. ⁴ Çünki öküzleriň, erkekleriň gany bilen günäleriň aýrylmagy mümkin däldir. ⁵ Munuň üçin Mesih dünýä gelyärkä diýýär: «Gurban, sowgat islemän, Maňa bir beden taýýarladyň. ⁶ Ähli ýaklylyan sowgatlary, günä üçin hödürlenýän gurbanlary halamadyň. ⁷ Şonda Men diýdim: Kanun kitabynda Men hakda ýazylyşy ýaly, Seniň islegiňi berjaý etjek bolup, Eý Hudaýym, ine, Men geldim». ⁸ Ozal Kanuna görä hödürlenlenler hakda «gurbanlary, sowgatlary,

ähli ýakylyan sowgatlary, günä üçin hödürülen gurbanlary islemediň, halamadyň» diýdi. ⁹ Soňra-da «Eý Hudaý, Seniň islegiňi berjaý etjek bolup, ine, Men geldim» diýdi. Şeydip, Mesih ikinjini berkarar etmek üçin, birinjini aradan ayyrýar. ¹⁰ Biz bu isleg boýunça Isa Mesihniň bedeniniň bir gezek hödürülenmegi bilen mukaddes edildik. ¹¹ Her bir ruhany bolsa günuzyn durup, gulluk edip, günäleri asla ýuwup bilmeyän şol bir gurbanlary öwran-öwran hödürleýär. ¹² Emma Mesih günäleriň deregine hemişelik üçin diňe bir gurban hödürlendenden soň, Hudaýyň sagynda oturdy. ¹³ Şondan bäri hem duşmanlarynyň Öz aýaklarynyň astyna basgançak edilmegine garaşýar. ¹⁴ Çünki mukaddes edilenleri diňe bir gurban bilen hemişelik kämillige ýetirdi. ¹⁵ Mukaddes Ruh hem bu hakda bize güwä geçýär. Ilki: ¹⁶ «Reb: Ol günlerden soň olar bilen baglajak ähtim budur diýýär: Kanunlarymy olaryň ýüregine goýup, bulary aňlaryna ýazaryn» diýýär. ¹⁷ Onsoň: «Indi olaryň günälerini, kanunсыzlyklaryny ýada salmaryn» diýýär. ¹⁸ Bularyň bagyşlanan ýerinde, indi günä üçin gurban bolmaz.

Umydymyzy berk saklalyň

¹⁹ Şoňa görä, eý doganlar, Isanyň gany bilen tutudan geçmäge, ýagny Öz bedeninden bize açan täze hem diri ýolundan mukaddes ýere girmäge bizde gaýrat bardyr. ²⁰ Hudaýyň öýüne jogapkär uly Ruhanymyz hem bardyr. ²¹ Şoňa görä, ýüregimiz erbet ynsapdan tämizlenip, bedenlerimiz tämiz suw bilen ýuwulup, imanyň beren ynamy bilen çyn ýürekden Hudaýa ýakynlaşalyň. ²² Umydymyzyň ykraryny berk saklalyň. ²³ Çünki wadany beren Hudaý ynamdardyr. ²⁴ Birek-biregi söýgi, oňat işler üçin gaýrata galdyrjak bolalyň. ²⁵ Käbirleriniň endik edişi ýaly, ýygnanyşmagy goýman, gaýtam, ol gününň golaýlaýanlygyny näçe görseňiz, şonça-da biri-birimizi ruhlandyralyň. ²⁶ Çünki hakykaty bilenimizden soň, bilgeşleýin günä etsek, günäler üçin indi gurban galman, ²⁷ diňe garaşylan hökümiň howpy, duşmanlary ýuwutjak gyzgyn ot galar. ²⁸ Musanyň kanunyny ret eden adam iki ýa üç güwäniň sözi bilen rehimsiz ölýär. ²⁹ Hudaýyň Ogluny basalan, özünü mukaddes eden ähtiň ganyny mukaddes hasaplamadyk, merhemet Ruhuny ryswa eden adam mundan

näçe agyr jeza sezewar bolar öýdýärsiňiz? ³⁰ Çünki biz, «Öç Meniňkidir, almytyny Men berjek», ýene-de «Reb Öz halkynyň üstünden höküm çykarar» Diýeni tanaýarys. ³¹ Diri Hudaýyň eline düşmek elhençdir! ³² Siz bolsa ýagtylyga çykanyňyzdan soň, görgüler bilen uly göreşe döz gelen ilki günleriňizi ýada salyň. ³³ Siz bir tarapdan aç-açan sütemler hem muşakgatlara sezewar edildiňiz, bir tarapdan hem şeýle ýagdaýlara uçranlara ýoldaş bolduňyz. ³⁴ Çünki siz hem tussaglykda çeken dertlerime* şarik bolduňyz hem-de özüňiziň oňat, durumly malyňyzyň barlygyny bilip, mallaryňyzyň talanmagyny begenç bilen unadyňyz. ³⁵ Şeýlelikde, gaýratyňyzy elden bermän, onuň sylagy uludyr. ³⁶ Çünki Hudaýyň islegini berjaý edeňizden soň wada gowşar ýaly, sabyr size gerekli. ³⁷ Çünki az salymdan soň: «Geljek geler, gijä galmaz. ³⁸ Meniň dogry adamym iman bilen ýaşar. Eger-de yza çekilse, Men ony halamaryn». ³⁹ Biz yza çekilip, heläklenýänlerden däl-de, iman edip gutulýarlardandyrys.

11-NJI BAP

Iman

¹ Iman bolsa, umyt edilen zatlara bil baglamak, görünmeyän zatlara ynamdyr. ² Atalarymyz Hudaýyň berekellasyny şunuň bilen gazandylar. ³ Biz älemiň Hudaýyň buýrugy bilen ýaradylandygyna, şeýle hem görünýän zatlaryň görünmeyän zatlardan dörändigine iman arkaly düşünýäris. ⁴ Habylyň Hudaýa Kabylyňkydan gowy gurban hödürlemegi iman arkaly boldy. Ol iman bilen dogry adam bolup, Hudaýyň berekellasyny gazandy. Çünki Hudaý onuň hödürülen sylaglaryny kabul etdi. Şeýlelikde, Habyly ölen hem bolsa, iman arkaly häzir-de gepleýär.

⁵ Hanok ölümi görmez ýaly, iman arkaly ýokary alyndy, hiç kim ony tapyp bilmedi. Çünki Hudaý ony ýokary alypdy. Ýokary alynmazyndan ozal, onuň Hudaý tarapyndan halanýanlygyna güwä geçildi. ⁶ Iman etmezden, Hudaý tarapyndan halanmak mümkin däl.

* 10:34 *Tussaglykda çeken dertlerime* – iň gadymy golyzmalarda: «tussaglaryň dertlerine».

Hudaýa ýakynlaşan Onuň barlygyna, Özüni agtarýanlary sylagla-jakdygyna iman etmelidir.

⁷ Iman arkaly Nuh entek görülmedik wakalar hakda Hudaýdan duýduryş alanda, Hudaýdan gorkup, içersiniň gutulmagy üçin bir gämi ýasady. Şonuň bilen dünýä höküm etdi, imana daýanan dog-rulygyň mirasdary boldy. ⁸ Ybraýym iman arkaly miras alan ýurduna gitmäge çagyrylanda, bu söze gulak asyp, nirä barýanyny bilmän ýola düşdi. ⁹ Ol iman arkaly bir ýat adam hökmünde wada edilen ýurtda ornaşdy. Şol wada şarik mirasdarlar bolan Yshak we Ýakup bilen bile çadyrlarda ýaşady. ¹⁰ Çünki ol ussasy, gurujsy Hudaý bolan berk esasly şähre garaşýardy.

¹¹ Sara, ýaşy öten hem bolsa, göwreli bolmaga iman arkaly kuwwat tapdy, çünki ol wada beren Hudaýy ynamdar saýdy. ¹² Şeýdip hem täk bir adamdan, özem öli ýaly birinden köplükde Gökdäki ýyldyzlar ýaly, deňiz kenaryndaky çägeler ýaly sansyz-sajaksyz zür-ýat öndi.

¹³ Bu adamlaryň bary ölyänçä imandan dänmedi. Wada edilenlere gowuşman, olary uzakdan görüp, hoş garşylap, özleriniň ýer ýü-zünde ýat hem mysapyrdyklaryny boýun aldylar. ¹⁴ Beýle gepleýänler özleriniň bir watan agtarýandygyny açyk görkezýärler. ¹⁵ Aslynda olar çykyp gaýdan ýurtlaryny ýatlaýan bolsalar, onda yzlaryna dönmäge pursatlary bolardy. ¹⁶ Emma olar has gowusyny, ýagny asmandaky watany arzuwlaýardylar. Şonuň üçin Hudaý Özüni olaryň Hu-daýy diýip atlandyrmakdan utanmaýar. Çünki olar üçin bir şäher taýýarlady.

¹⁷ Ybraýym synalanda, iman arkaly Yshagy gurban hökmünde hödürledi. ¹⁸ Wadalary alan, hakynda «seniň nesliň Yshak bilen dowam eder» diýlen şol ýalňyz ogluny hödürledi. ¹⁹ Ybraýym Hu-daýyň ölüleri hem direktmegi başarjagyna pikir etdi, şoňa görä hem alamat şekilinde Yshagy ölümden alyp galdy. ²⁰ Iman arkaly Yshak hem geljek zatlar hakda Ýakup we Ysuwa ak pata berdi. ²¹ Ýakup ölüp baryarka Ýusubyň ogullarynyň ikisine-de iman arkaly ak pata berdi, hasasynyň başyna söýenip, Hudaýa sezde etdi. ²² Ýusup hem ölüp baryarka, Ysraýyl ogullarynyň Müsürden çyk-jagyny iman arkaly agzap, öz süňkleri hakda buýruk berdi. ²³ Musa

doglanda, ene-atasy ony iman arkaly üç aýlap gizlin sakladylar, olar oglanyň görmegeýdigini görüp, patyşanyň permanyndan gork-madylar. ²⁴ Musa ulalanda, Faraonyň gyzynyň ogly diýip tanal-makdan iman arkaly boýun gaçyrdy. ²⁵ Ol az salym günäniň sa-pasyny sürmekden, Hudaýyň halky bilen bile horluk görme-gi gowy gördi. ²⁶ Mesih ugrunda çeken sütemini Müsürin hazynala-ryndan uly baýlyk saýdy. Çünki ol öz aljak sylagyna garaýardy. ²⁷ Patyşanyň gazabyndan gorkman, iman arkaly Müsüri terk etdi. Görünmezi göreni üçin berk durdy. ²⁸ Ilkinji doglanlary öldürýän perişdäniň ysraýyllylara el degirmezligi üçin, Musa iman arkaly Pesah gurbanynyň öldürilmegini, gapylara gan sepilmegini buýur-dy. ²⁹ Ysraýyllylar iman arkaly Gyzyň deňizden gurak ýerden geç-ýän ýaly geçdiler. Müsürliler hem muňa synanyşyp gark boldular. ³⁰ Ysraýyllylar ýedi günläp Erihanyň daşyndan aýlananlaryndan soň, imanlary arkaly diwarlar ýykyldy. ³¹ Rahaw kemçin içalylary imany arkaly dostlukly garşylany üçin, iman getirmedikler bilen bile heläk bolmady. ³² Başga näme aýdaýn? Çünki Gideon, Ba-rak, Şimşon, Ýeftah, Dawut, Samuýel we pygamberler hakedakyla-ry aýtmaga wagtym ýeterlik däl. ³³ Olar iman arkaly eňeme pa-tyşalygy ýeňdiler, adalaty emele getirdiler, wadalara ýetdiler, ars-lanlaryň agzyny bagladylar. ³⁴ Oduň güýjünü söndürdiler, gylyjyň ýitiliginden gaçyp gutuldylar, ejizlikden güýç aldylar, söweşde kuwwatlanyp, ýat goşunlary derbi-dagyn etdiler. ³⁵ Aýallar dire-len ölülerini yzyna aldylar. Beýlekiler bolsa has oňat direlişe ýetjek bolup, boşadylmagy kabul etmän gynaldylar. ³⁶ Birtoparlary hem kemsitmelere, gamçylanmalara sezewar boldy, beýlekiler hem zynjyrlar bilen baglanyp tussag edildi. ³⁷ Olar daşlandylar, byçgy-landylar, gynaldylar, gylyçdan geçirilip öldürildiler. Goýun deri-sini, geçi hamyny geýip sergezdançylyk çekdiler, mätäçlik, muşak-gat, horluk gördüler. ³⁸ Dünýä olara laýyk däl. Olar çöllerde, daglarda, gowaklarda, Ýeriň köweklerinde awara bolup gezdiler. ³⁹ Olaryň bary iman arkaly Hudaýyň berekellasyny gazanan hem bolsa, wada edilen zada gowuşmady. ⁴⁰ Çünki olar bizden aýry kä-millige ýetmez ýaly, Hudaý biziň üçin bir has gowy zady taýýar-lapdy.

12-NJI BAP*Reb söýýänini terbiýeleýändir*

¹ Ine, bizi gurşap alan şeýle uly güwäler buludynyň barlygyna görä, her hili ýüki, bizi aňsatlyk bilen bürän günäleri taşlap, önümizde goýlan ýaryşda sabyrly ylgalyň. ² Gözümizi imanymyzyň Öňbaşçysy, Kämilleşdirijisi Isa dikeliň. Ol önüne goýlan begenç ugrunda utanjy äsgermän, haçdaky ölüme döz gelip, Hudaýyň tagtynyň sagynda oturdy. ³ Aryp, ruhdan düşmez ýaly, günäkärleriň beýle uly garşy durmalaryna çydan Isa hakda oýlanyň. ⁴ Günä garşy söweşiňizde siz entek ganyňyz dökülýänçä garşylyk görkezmediňiz. ⁵ Ogullara: «Oglum, Rebbiň terbiýe berşini äsgermezlik etme, Ol saňa käýände ruhdan düşme!» diýip aýdylşy ýaly, özüňize berlen bu öwüdi-de unudýňyz. ⁶ «Çünki Reb söýýänini terbiýeleýändir, Ogullyga kabul edenini çalyandyr». ⁷ Terbiýelenmek ugrunda kynçylyklara çydaýarsyňyz. Hudaý sizi Öz ogly kimin tutýar. Çünki haýsy ogla atasy terbiýe bermeýär? ⁸ Eger-de her kesin alyan terbiýesi sizde ýok bolsa, onda siz ogul däl-de, nikasyz doglan oglanlarsyňyz. ⁹ Mundan başga-da bize terbiýe beren dünýewi atalarymyz bardy, biz olary syladyk. Şeýle bolsa, onda ruhlar Atasyna köpräk tabyn bolup ýaşamaly dälmi?

¹⁰ Atalarymyz bizi öz oňlaýşlaryna görä, az salymlyk terbiýelärdiler, ýöne Hudaý Öz mukaddesligine şarik bolmagymyz üçin, biziň haýrymyza terbiýe berýär. ¹¹ Her hili terbiýe berilmek önürti şatlykly zat däl-de, gaýgyly zat bolup görünýändir. Ýöne bu soňra şeýle yetiştirilenler üçin dogrulygyň dynçlyk miwesini öndürýändir. ¹² Şonuň üçin gowşak elleriňizi galdyryň, epilen dyzlaryňyzy ýazyň! ¹³ Agsak ayak ýoldan çykman, şypa tapar ýaly, ayaklaryňyz üçin göni ýollar ýasaň.

Hudaýy ret etmän

¹⁴ Hemmeler bilen parahatçylykda ýaşamak, mukaddes bolmak üçin tagalla ediň. Mukaddes bolman, hiç kim Rebbi görüp bilmez. ¹⁵ Dykgat ediň, hiç kim Hudaýyň merhemetinden mahrum galmasyn. Bir aý kök gögerip, sizi ynalyksyz etmesin, köp adamlar munuň

bilen hapalanmasyn. ¹⁶ Hiç kim zynahorlyk etmesin, nowbaharlyk hakyny bir tabak aşa satan Ysuw ýaly Hudaýa hormatsyz bolmasyn. ¹⁷ Siz bilýänsiňiz, ol soňra hem ak patany miras almak isledi, ýöne ret edildi. Ak pata almak üçin gözýaş dökse-de, Onuň kararyny üýtgedip bilmedi. ¹⁸ Siz otlar içinde ýanyan, ýöne el degrip bolýan daga, garaňkylyga, tümlüğe, harasada, ¹⁹ çakylyk surnaýynyň owazyna, söz sözleýän sese golaýlaşan dälisiňiz. Ol sesi eşidenler özlerine ikilenç söz aýdylmasyn diýip ýalbardylar. ²⁰ Çünki daga bir haýwan hem galtaşsa, daşlansyn diýen buýruğa çydap bilmediler. ²¹ Görnüş şeýle gorkunçdy welin, Musa: «Men gaty gorkýaryn, sandyraýaryn» diýipdi. ²²⁻²⁴ Siz bolsa Sion dagyna, diri Hudaýyň şäheri bolan asmana degişli Iýerusalime, şagalaňly üýşmeleňdäki on münlerçe perişdä, atlary Gökde ýazylan nowbaharlaryň ýygnaýna golaýlaşdyňyz. Hemmäniň kazysy Hudaýa, kämillige ýeten dogry adamlaryň ruhlaryna, täze ähtiň töwellaçysy Isa, Habylyňkydan oňat gepleýän sepiliş ganyna golaýlaşdyňyz. ²⁵ Bulary aýdýany ret etmejek boluň. Çünki olar özlerine ýer yüzünde duýduryş bereni ret edenlerinde, nähili gaçyp gutulyp bilmedik bolsa, Gökden duýduryş berenden yüz döndersek, biziň gaçyp gutulmajagymyz has hem aýdyndyr. ²⁶ Şol wagtlar Onuň sesi Ýeri titredipdi, ýöne Ol indi, «Ýene bir gezek diňe bir Ýeri däl, Gögi-de titrederin» diýip söz berdi. ²⁷ «Ýene bir gezek» diýen söz titremez zatlaryň galmagy üçin, titreyänleriň, ýagny ýaradylan zatlaryň aradan aýryljagyny aňladýar.

²⁸ Şeýlelik bilen, yranmaz patyşalyga gowşanlygymyz üçin şükür edeliň. Şeýdip, Hudaýyň halajak ýoly bilen, takwalyk hem gorky bilen Oňa gulluk edeliň. ²⁹ Çünki Hudaýymyz iýiji otdur.

13-NJI BAP*Hudaýyň halaýan gurbanlary*

¹ Dogan söýgüsi zygyderli bolsun. ² Myhmansöýerligi unutmaň. Çünki myhmansöýerlik bilen, perişdedigini bilmän, kâbir adamlar perişdeleri myhman aldylar. ³ Tussagdakylary, özüňiz hem olar bilen bile tussagda ýaly ýada salyň. Horluk çekýänleri, özüňiz horlanýan ýaly ýada salyň. ⁴ Hemmeler nika hormat goýsun, düşek günä bilen hapalanmasyn. Çünki Hudaý ahlaksyzlary, zynahorlygy

höküm eder. ⁵Ýaşayşyňyz pul söýgüsinden uzak bolsun. Bar zatларыňyza kanagat ediň. Çünki Hudaý: «Seni hergiz terk etmerin, Seni hergiz taşlamaryn» diýendir. ⁶Şoňa görä hem biz batyrlık bilen şeýle diýýäris: «Reb meniň kömekçimidir, men gorkmaryn. Bende-si maňa näme edip biljek?» ⁷Hudaýyň sözünü özüňize aýdan ýolbaşçylaryňyzy ýatlaň. Olaryň ýaşayşynyň hasylyna seredip, imanlaryndan görelde alyň.

⁸Isa Mesih düýn hem, şu gün hem, ebedilik hem üýtgeşsizdir. ⁹Saýry, özge taglymatlara özüňizi süýretmäň. Çünki ýüregiň naharlar bilen däl-de, Hudaýyň merhemeti bilen berkidilmegi oňatdyr. Nahara daýananlar hiç bir haýyr gören däldir. ¹⁰Biziň bir gurbanlyk edilýän ýerimiz bardyr, yöne ybadat çadyryna hyzmat edýänleriň ondan iýmäge haky ýokdur. ¹¹Baş ruhany haýwanlaryň ganyny günä üçin hödürlenlen gurban hökmünde Iň Mukaddes Jaya getirýär, yöne olaryň maslygy düşelgeden daşarda ýakylýar. ¹²Şoňa görä, Isa hem halky Öz gany bilen mukaddes etjek bolup, şäher derwezesinden daşarda öldi. ¹³Şonuň üçin biz hem Onuň ugrunda sütemlere döz gelip, düşelgeden daşary Onuň ýanyna gideliň. ¹⁴Çünki biziň bu yerde baky şäherimiz yok, biz geljekkini agtaryarys. ¹⁵Şu sebäpli Isa arkaly Hudaýa elmydam öwgi gurbanlaryny, Onuň adyny ykrar edýän dodaklaryň miwesini hödürläliň. ¹⁶Ýagşylyk etmegi, baryňyzy beýlekiler bilen paýlaşmagy unutmaň. Çünki Hudaý şu hili gurbanlary halaýandyr.

¹⁷Ýolbaşçylaryňyzyň sözüne gulak asyň, olara janyňyz hakda hasabat berjekler hökmünde tabyn boluň. Çünki olar gözegçilik edýändir. Olar bu wezipelerini ahy-nala bilen däl-de, - munuň size haýry bolmaz - eýsem, şatlyk bilen ýerine ýetirer ýaly, olara tabyn boluň. ¹⁸Biziň üçin doga ediň. Biz özümiziň sap ynsaply, her babatda oňat gezmegi isleýändigimizi bilýäris. ¹⁹Meniň siziň ýanyňyza tiz öwrülmegim üçin doga etmegiňizi aýratyn haýş edýärim. ²⁰Goyunlaryň uly Çopany bolan Rebbimiz Isany ebedi ähtiň gany bilen ölümden direlden parahatlyk Hudaýy, ²¹Öz halany Isa Mesih arkaly sizde* amala aşyryp, Öz islegini ýerine

* 13:21 *Sizde* - iň gadymy golýazmalarda: «bizde».

yetirmegiňiz üçin, sizi ähli oňat işde kämilleşdirsin. Mesihe ebedilik şöhrat bolsun!

²²Doganlar, sizden haýş edýärim, meniň bu öwüdimi kyn görmäň, çünki size diňe bir gysga hat ýazdym. ²³Doganymyz Timoteosyň boşadylanýndan habaryňyz bolsun. Gelen badyna, men onuň bilen bile sizi görmäge bararyn. ²⁴Ýolbaşçylaryňyzyň hemmesine, bütin mukaddeslere salam aýdyň. Italiýalylar size salam aýdýar. ²⁵Hudaýyň merhemeti siziň baryňyz bilen bolsun! Omyň.